Utrecht University Library
Partner in Science
Universiteit Utrecht

Het huuwelyk van Orondates en Statira : treurspel

https://hdl.handle.net/1874/367459

BIBLIOTHEEK DER RIJKSUNIVERSITEIT
TE UTRECHT 1929

Verzameling tooneel-stukken uit de nalatenschap van prof. Dr. J. te WINKEL

No. 268

Dr Jaw-ad
N. 356 a

Het huwelijk van Ozondates en Zatira

ORONDATES ÉN STATIRA.

268

HET HUUWELYK
van
ORONDATES
En
STATIRA.
TREURSPEL.

Deeze derde Druk merkelyk verbéterd.

(D. D. Lingelbach)

NIL VOLÉNTIBUS ARDUUM

TE AMSTERDAM,

Gedrukt voor het KUNSTGENOOTSCHAP, énte bekomen by de Erven van J. LESCAILJE, énz.

Met Privilegie, 1715.

BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT
UTRECHT.

COPYE van de PRIVILEGIE.

DE Staaten van Holland ende Weſtvrieſland, *Doen te weeten*, Alzo ons vertoond is by die van het *Kunſtgenootſchap* NIL VOLENTIBUS ARDUUM, tot Amſterdam, hoe dat zy Suppliánten, op 't voorbeeld van Italiaanſche, Engelſche, en Franſche Academiën, voor veele Jaaren, met zorg, moeiten, en ongemeene koſten, hun Kunſtgenootſchap hadden opgerecht tot opbouwing en voortzetting van de Nederduitſche Taale en Dichtkonſt; ten welken einde de Suppliánten, en hun Konſtgenootſchap, door ons op *den* 14e. *van Maart*, 1692. was begunſtigt by continuatie van hunne voorgaande Privilegie of Octroy, om geduurende den tyd *van vyftien Jaaren*, alle hunne Werken, en die derzelver Leden, als toen reeds gemaakt, gedrukt, en ingevolge van tyd verder te maaken, te drukken, herdrukken, uit te geeven, en te verkoopen, en zulks by uitſluiting van alle anderen, onder wat pretext, dat het ook zoude mogen weezen, alleen te mogen drukken, herdrukken, uitgeeven en verkoopen *in zodaanigen formaat, en Taalen*, als het de Suppliánten geraaden zouden vinden, en dat op zulke ſtraffen, of peenen voor de Contraventeurs als breeder by 't voorgaande Octroy uitgedrukt ſtond. En dewyl de gemelde Onze Privilegie op den 14e *deezer Maand Maart*, ſtond te expireeren, en zy Suppliánten gaarne in hunnen arbeid en yver zouden volharden, en groote onkoſten hadden gedaan, daagelyks doen, en vervolgens doen zouden, onder anderen met het uitgeeven van eene Nederduitſche Grammatica, gelyk ook met hunne werken te vercieren met titelprenten, en andere kopere kunſtplaaten, en Muzykſtukken, naar vereiſch der zaaken: En beducht zynde, niet zonder reden, dat eenige baatzoekende Menſchen, op de eene of andere wyze, tot ontluiſtering hunner werken, en groote ſchade en nadeel der Suppliánten, hen daar in zouden zoeken te onderkruipen, met hunne werken in 't geheel of ten deelen, met, of zonder het Muzyk, ende kunſttitels, en andere prenten na te doen maaken, drukken, verkoopen, of vertuilen; vinden de Suppliánten zich genoodzaakt haar wederom te keeren tot ons, verzoekende dat het onze goede gelieſte mogte zyn, de Suppliánten met onze Privilegie als boven gemeld te begunſtigen voor den tyd van *Vyftien eerſt komende Jaaren*, om geduurende den zelven tyd alle de voorſchreven werken, in zodanigen formaat en taale, reeds gemaakt, gedrukt, en ingevolge van tyd verder te maken, alleen te mogen drukken, herdrukken, uit te geeven, en te verkoopen, en zulks by *uitſluitinge van alle anderen*, onder wat pretext dat het ook zoude mogen weezen, en dat op zulke ſtraffen en peene, en Confiſcatie van alle zodanige nagedrukte Exemplaaren, tegens de Contraventeurs te ſtellen, als wy zouden achten te behooren, en vereiſcht te zyn, ten einde de Suppliánten in toekomende mogen erlangen volſtrekter effect van ons voorſchreeven Octroy, als zy tot noch toe hadden genoten, ter zaake van baatzuchtige lieden, niet tegenſtaande onze voorige verleende Octroyen, haar niet hadden ontzien verſcheyden van 's Kunſtgenootſchaps werken en derzelver Leden, te

hebben doen nadrukken, en de Contraventeurs daar over door de Supplianten niet gecalangeert, en in rechten betrokken waren, om in geen zwaarder koſten te vervallen, als de boeten als toen daar op geſteld hadden kunnen goed maken. ZO IS 'T, dat wy de zaaken en 't verzoek voorſchreeven overgemerkt hebbende, en genegen weezende ter beede van de Supplianten uit onze rechte wetenſchap, Souveraine magt en Authoriteit dezelve Supplianten geconſenteert, geaccordeert en Geoctroyeert hebben, Conſenteeren, Accordeeren, en Octroyeeren mits deezen, dat zy geduurende den tyd van *vyftien eerſt nchter een volgende Iaaren*, alle de voorſchreeven werken by continuatie binnen de voorſz. onze Landen alleen zullen mogen drukken, uitgeeven en verkoopen, verbiedende daarom alle en een iegelyken *alle dezelve werken in 't geheel of ten deelen* naa te drukken, ofte elders naagedrukt, binnen dezelve onze Landen te brengen, uit te geeven of te verkoopen; op de verbeurte van alle de naargedrukte, ingebrachte, ofte verkochte Exemplaaren, en een boete van *drie honderd guldens* daar en boven te verbeuren, te appliceeren een derde part voor den Officier, die de calangie doen zal, een derde part voor den Armen der plaatſe daar 't caſus voorvallen zal, en 't reſterende derde part voor de Supplianten; In dien verſtande, dat wy de Supplianten met deeze onze Octroye alleen willende gratificeeren tot verhoedinge van haare ſchade, door 't nadrukken van alle de voorſchreeven werken, daar door in geenige deelen verſtaan den inhouden van dien te authoriseeren ofte te advoueeren, en veel min 't zelve onder onze protectie en beſcherminge, eenig meerder Credit, aanzien, ofte reputatie te geeven, nemaar de Supplianten, in cas daar inne iets onbehoorlyks zoude influeeren, alle 't zelve tot haaren laſten zullen gehouden weezen te verantwoorden, tot dien einde wel expreſſelyk begeerende, dat by aldien zy deezen onze Octroyen, voor alle de voorſchreeven werken zullen willen ſtellen, daar van geen geabbrevieerde, ofte gecontraheerde mentie zullen mogen maaken, nemaar gehouden zullen weezen, 't zelve Octroy in 't geheel en zonder eenige omiſſie daar voor te drukken, of te doen drukken, en dat zy gehouden zullen zyn een Exemplaar van alle de voorſchreeven werken, gebonden ende wel gecondition eert te brengen in de Bibliotheek van onze Univerſiteit tot Leiden, ende daar van behoorlyk te doen blyken; alles op peene van 't effect van dien te verliezen: Ende ten einde de Supplianten deeze onze Conſente en Octroye moge genieten, als naar behooren, Laſten wy allen en iegelyken die 't aangaan mag, dat zy de Supplianten van den inhoude van deeze laaten, en gedoogen, ruſtelyk, vredelyk en volkomentlyk genieten en gebruiken, Ceſſerende alle belet ter contrarie. Gedaan in den Hage onder onzen grooten Zeegele hier aan doen hangen, op *den* 14e. *Maart*, in 't Jaar onzes Heeren, en Saligmakers zeventien honderd en zeven.

A. HEINSIUS.

Ter Ordonnantie van de Staaten,

SIMON VAN BEAUMONT.

OP HET TREURSPEL
van
ORONDATES
en
STATIRA.

Welk een getyde van hartstógten ſtoort de ruſt
Der Koningin Roxane, *in dolheid uitgelaaten!*
Wat gruwzaame oorlogsbrand vernielt haar Ryk en Staaten,
En ſtelt de hoop te leur van haare minneluſt!
Naa zulk een ommezwaai van wonderbaare dingen
Geniet Prins Orondaat *zyn* Statira *in 't end,*
Daar 't lót, hem eerſt zo ſtraf, zich ſchielyk heeft gewénd.
Een Koningryk ſtaat bloot voor alle wiſſelingen.

VER-

VERTOONERS.

RÓXANE, Dóchter van Kohórtan, verſtootene Weduwe van Alexander de Groote.

HEZIONÉ, Vertrouwde van Róxane.

STATIRA, Dóchter van Darius, laatſte Weduwe van Alexander de Groote.

ARBATES, Vertrouweling van Róxane.

PERDIKKAS, Naazaat van Alexander de Groote.

ORONDATES, Prins van Scytien.

SELEUKUS, Nazaat van Alexander de Groote.

Zwygende.

GEVOLG, van Perdikkas, Seleukus én Orondates.

Het Tooneel verbeeld een Zaal in het Paleis van Róxane, binnen Babilonien.

ORONDATES EN STATIRA.

TREURSPEL.

EERSTE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

RÓXANE, HÉZIONÉ.

RÓXANE.

Ezioné, kom, laat ons ſtérven.

HÉZIONÉ.

Laat ons leeven
Mevrouw, én 'tongeluk tróts onder de oogen ſtreeven.

RÓXANE.

Hoe veel' tierannen, in een vloekgeſpan verknócht,
Doorpynigen myn' ziel! waar bén ik toe gebrógt!
Een gruwelyk gety van dolle wraak, van tooren,
Van haat, van liefde, die na récht, nóch reên, wil hooren,
Ryſt, beurt om beurt, tót ſtraf in myn vertwyffeld hart;
Daar duizend wroegingen nóch al die bitt're ſmart
Verzwaaren, én geſtaâg my, zonder mededoogen,
Erinneren myn' zonde, én ſtellen 't kwaadſt' voor oogen.
Myn hart hitſt, door zyn beê, de Góden op my aan,
En ſmeekt hen niet; maar wénſcht hartnekkig te vergaan.
'k Voel 't, tót zyn eigen ſtraf, de wraak der Góden daagen,
En térgen. Wreede ziel, gy wékt myn' zwaarſte plaagen,
Zég, vinnigſte van al myn' vyanden, zég aan,
Verdoemt gy 't ſchélmſtuk, dat gy zélve hebt gedaan?
Hoe kunt gy, zo verwoed, in my nu wederſtreeven
Die zélfde wreedheyd daar gy my toe hebt gedreeven,
En ſarren de yz're roê des Hemels met gebeên,

Om u te ſcheuren, én te morzelen van één?
Maar neen, de Hemel heeft me een ander lót beſchooren;
Het eeuwig noodlót heeft myn' dood nóch niet gezwooren.
En is 'er iets voor my te vreezen in myn' nood,
Hézioné, het zyn de menſchen; kleen en groot
Heeft in myn' dood geſtémd, én 'k zieze niet te ontwyken,
Al wilde al 't Gódendom handhaaven myne ryken,
En in ſlagórde zélf voor myn' beſcherming ſtaan.
Hoort gy dat ſtórmen niet? hoort gy dien krygsórkaan
Niet bruiſchen, én de muurrammeijers de oude wallen
Van Babel ſchudden? ach! my dunkt ik hoor ze vallen,
En mynen troon met hen; 'k voelze onder mynen voet
Wégzinken, én myn hoofd beſtélpt met puin én bloed.

HÉZIONÉ.

Schép moed, Mevrouw, al dreigt de vyand onze muuren,
En ſtórmt 'er fél op aan, wy zullen hem verduuren.
Hy hoopt vergeefs uw ryk te démpen door zyn magt.
De Hémel waakt te trouw voor 't Koninglyk geſlacht:
Hy heeft u door zyn' hand gehuldigd in uw' ſtaaten.

RÓXANE.

Kon ik den vyand zyn' beleeg'ring doen verlaaten!
Maar 'k vrees het alles, nu zyn hoogmoed ſtaat in tóp.
Zyn ſtórmgevaart ryſt reeds voor onze véſten op,
Hy klimt daar langs, én plant zyn' ſtanders op de tranſſen
Des neêrgeſtorten muurs, én overwonnen ſchanſſen.
De moedige Orondaat doormynt den hoogen wal,
Bréngt onverſaagd de bloem van al ons vólk ten val,
En trapt hun 't hart, én buik te barſten. 'K zie hem rooken
Van bloed, én, door een bérg van dooden doorgebroken,
My vliegen in 't gezicht, met uitgetoogen zwaard,
En zeggen; *Monſterdier in gruuwelen gebaard,*
De Hémel heeft myn' arm tót uwe ſtraf verbonden;
't Réchtvaerdige gebéd heeft eind'lyk heul gevonden,
En 's Hémels vierſchaar my uw vonnis toegeſtaan.
Dóch, ſtaat u langer dit misdaadig leeven aan,

Hér-

Hérſtél my Statira, én leer uw' hoogmoed breeken,
Mét haar vergiffnis voor uw' boosheid af te ſmeeken.
Maar neen! wy trótſen zyn gevlei, én dreigement.
'k Begeer van hem genâ, nóch ſtraf. De wreedheid ſchent
My aan. Gy kieſlche deugd, die my van de eer komt ſpreeken,
Vaarwél. Wy véſten ons geluk door ſnoô gebréken,
En ſchélmeryen; én, indien ik in dien ſtaat
U mogt bezitten, ô doorluchtigſte Orondaat,
Myn grootſch gemoed zou zich in de euveldaaden vleijen.
En dankbaar al het goed, dat zy my doen, verbreijen:
En, hoe verwoed ons ook 't geweeten knaagen zou,
Men zal myn miſdaân nooit verzéld zien van berouw.
Ik zal van 't ééne na het ander ſchélmſtuk ſtreeven,
En ſtérven góddeloos, gelyk 't my luſt te leeven.

TWÉDE TOONEEL.

HÉZIONÉ, RÓXANE, STATIRA.

HÉZIONÉ.

'k Zie Statira, Mevrouw.

RÓXANE.

Terwyl de vyand vaſt
De ſtad beſtórmt, zyt gy, Mevrouw, door mynen laſt,
Tót mind'ring van den ſchrik, die u alleen mogt kwellen,
By my geleid.

STATIRA.

Was 't in haar magt myn' ziel te ontſtellen,
Zy zou vermeerd'ren door de tegenwoordigheid
Van u, die al den grond hebt van myn ramp geleid.
Uw' dolle liefde, om ſtout haar oogwit te beſchieten,
Heeft Orondaat, én my, oneindige verdrieten
Berókkend, én, verblind door tuchteloozen brand,
Ten ondergang geſleept uw' Vórſt, én Vaderland.
In plaats van, naa zoo veel' beſchrei'lyke ongelukken,
Te ruſten, ſloegt gy voort met woeden, én verdrukken;

En hebt, gedreeven van een' zucht tót hooger ſtaat,
Naa Alexanders dood, door laſterlyk verraad,
My in dit Hóf vervoerd, én had my van het leeven
Beroofd, ontziende niet een' ſteek in 't hart te geeven
My, Alexanders Weeuw, én Vórſt Darius bloed,
Zélfs voor uwe oogen, had Perdikkas 't niet verhoed,
En een' ſlaavin voor my in 't moordvertrék doen ſlagten.
Wy weeten, wélk een' gonſt my ſtaat van u te wachten.

RÓXANE.

Heeft myn' geneegenheid verdiend dit bits verwyt?

STATIRA.

Zég uw' vermomden haat, én weiffelende nyd.

RÓXANE.

Dénk, waar gy ſtaat, verwaande.

STATIRA.

In 't Hóf van mynen vader.

RÓXANE.

Voorheen; nu is het myn'.

STATIRA.

Door hulp van een' verraader.
Perdikkas muitgeſpan ſtyft uwe dwinglandy.

RÓXANE.

'k Bén Alexanders weeuw.

STATIRA.

Wy zyn 't zo wél als gy.

RÓXANE.

Maar nu in ons gewéld.

STATIRA.

Hy had u lang verſtooten.

RÓXANE.

'k Bén nu weêr in dien tóp gevoerd van all' de Grooten.
Gy zyt 'er afgeſchopt.

STATIRA.

Dank dat uw valſch verraad.

RÓXANE.

Ik dank 't myn' waarde, én myn voorzigtigheid.

STA-

STATIRA.

De daad
Wil eind'lyk toonen, wie 't van ons te beurt zal vallen.
De wraak is op de been, én blikſemt op uw' wallen.
Prins Orondates, met zyn' Helden, dringt vaſt aan.
't Recht vólgt zyn' zy. Hem kan de zeege niet ontſtaan.

RÓXANE.

Het is die hoop dan, die u dus verwaand doet ſpreeken?

STATIRA.

Of die, óf andere. De Hémel zal ons wreeken.
Al toeft hy wat, het vuur der ſtraf blyft ongedoofd.

RÓXANE.

Vlei u daar mêe. Maar eer zy neêrſtort op myn hoofd,
Zal ik beletten, dat ge u daar in zult verblyden.
Niets zal ik lyden, óf gy zult daar eerſt voor lyden.

STATIRA.

Róxane is lang gewoon te dorſten na myn bloed,
En ik dat aan te zien met onverſchrokken moed.

RÓXANE.

Róxane laat zich niet van Statira braveeren.
Komt Orondatés in den ſtórm te triomfeeren,
En Babilonien te buigen in dien nood,
Dit ſtaal zal myne wraak voorzetten door uw' dood.

STATIRA.

Wy kennen uwen aart; gy hébt ons hier doen komen
Uit bloeddorſt, niet opdat de ſchrik my wérde ontnomen.

DÉRDE TOONEEL.

ARBATES, RÓXANE, STATIRA, HÉZIONÉ.

ARBATES.

PRins Orondates...

RÓXANE.

Ach! die naam voorſpéld myn' val.
En ſnydt me door de ziel! Zo heeft hy dan den wal
Vermeeſterd, én zal zich hier in 't Paleis vertoonen, Ge-

Gelyk verwinnaar? myn gezag, én lieſde hoonen...

ARBATES.

Mevrouw, vergun me...

RÓXANE.

Neen, nu is de hulk van 't ryk
Geſtrand! Wy vallen, maar wy vallen te gelyk.
Hy zal, meêdeelgenoot van onze neederlaagen,
In 't midden der triomf zich zyner vreugd beklaagen.
En gy, ô wreevele en vermeetele Vórſtin,
Zult my niet térgen in 't genót van zyne min,
En in myn aangezigt, wanneer hy keert van 't véchten,
Om zynen yz'ren hals uw' dartele armen vléchten.
Om uwe min heeft hy zich tegens my verzét,
En ik, om zyne, 't zwaerd op uwe ſtrót gewét.
Wél aan; my luſt myn ryk, nóch aanzien te overleeven.
'k Wil ſtérven, maar gy zult eerſt voor myne oogen ſneeven.

ARBATES.

Bedaar, het ſtórmgewéld des vyands legt ter neêr,
Mevrouw.

RÓXANE.

Die tydinge herſtélt myn krachten weêr.
Maar waar is Orondaat?

ARBATES.

Hy is in uwe handen.

RÓXANE.

Wat Goôn, wat dapperheên zyn 't, die dien héld ver-
manden?
Wie heeft met zulk een moed my aan zyn' dienſt verplicht?
Nu, noem hem my, wie heeft die groote daad verricht?

ARBATES

Het vyandlyke heir kwam naauw'lyks ſtórm geloopen,
Of 't zag zich in een' zee van eigen bloed verzoopen,
En met een hagelbui van pylen overdékt;
Terwyl een' and're troep zyn vleugels vérder ſtrékt,
En ſtort ter muurbréſſe in. Toen zag men de onze dringen,
En moediger hunn' poſt beſchérmen, voor 't beſpringen.

Elk

Elk leeger ſtond nu op zyn hoefflag nét geſchaard,
Als Orondates, doorgeborſten met zyn zwaard,
Alleen zich in den drang van de onze een wég komt baanen,
Gelyk een leeuw, die ſtreeft met uitgeſpreide maanen,
Door boſchgedróchten, én woeſtynen, zonder pad.
Een' doodſche ſchrik beving de krygsliên. Elk vergat
Zyn' plicht, én leegertucht, én ſpatte uit zyn' geleden.
De groote ſtandaard lag in 't bloedig ſtóf vertreeden,
En al ons leeger ſcheen door hem ter vlugt bereid.

RÓXANE.

Wierdt hy verwonnen? ſpreek, rék myn langmoedigheid
Niet meêr. Hoe hebt gy hem in ons gewéld gekreegen?

ARBATES.

Een ſchielyk toeval liet zyn dapperheid verlegen.

RÓXANE.

Verklaar het ons.

ARBATES.

Hy brak zyn zwaerd tót aan 't gevéſt,
En met bebloeden vuiſt trótſeert hy nóch in 't léſt
Een' heele waereld van aandrieſchende ſóldaaten
De byſt're wanhoop maakt hem dol, én uitgelaaten.
Hy ſchudt het hoofd, én ſtampt in fieren overmoed',
En ſpalkt twee blikken op, als vuur, én rood van bloed.
Maar, door ontallyk vólk omſingeld, én beſprongen,
Wordt zyn' verbólgen moed beteugeld én gedwongen
Van hén, die beevend hem aanranden, én in 't ſtaal
Geklonken, met gewéld beſtórmen altemaal
Een' krygshéld zonder zwaerd. Nóch doet hy ze al verſtzaagen,
Maar niemand hem. Hy wenſcht nu weder 't lyf te waagen,
En grimt hén aan, én ſtaat op élken voetſtap ſtil.
Ik zie hem onder 't oog, die my niet aanzien wil
Van toorn, én d'oogen wéndt, en ſchynt me te verächten.
'k Hérroep zyn ouden zwier, én tred in myn' gedachten,
En kenne in 't barnen van die wanhoop, én een ſtaat
Zo zeer van hem vervloekt, dien grooten Orondaat.

Ik vraag de bénden, die zich op dien buit vermeeten,
Waar zy hem leiden, én of zy hunne órder weeten.
Hy komt Perdikkas toe, roept iemand uit het rót.

RÓXANE.

Men lei hem hier. Ga heen, volvoer het hoog gebód.

ARBATES.

'k Heb hén geraân dien buit de Koningin te geeven.
Ook rees'er niemand om myn' eisch te wederstreeven.
Men brèngt hem herwaards aan. Gy zult hem daat'lyk zien;
Begeert gy 't.

RÓXANE.

Neen. Dit zou de ontstéldheid my verbiên.
En schoon 't my luste, ik voel, helaas! myn moed bezweeken.
'k Verlang 'er na; maar vind niet raadzaam hem te spreeken.
Wy willen Orondaat niet zien, als meêr bedaard.
Arbatés, gaa, verzórg dat gy hem wél bewaart.
Myn' halve lyfwacht zal u vólgen. Doe hem leiden
In myn Paleis, men zal hem een vertrék bereiden.

ARBATES.

'k Gehoorzaam uw gebód.

RÓXANE.

Arbatés, vier zyn' moed,
Onthaal hem als my zélve; ik wil zyn tegenspoed
Verzachten, én voor al laat hem van niemand spreeken,
Zélfs van Perdikkas niet.

ARBATES.

Aan my zal 't niet ontbreeken.

VIERDE TOONEEL.

RÓXANE, STATIRA, HEZIONE.

RÓXANE.

't Gaat wél: én zult gy nóch, verwaande, tegens my
Aanwryten? én zo tróts myne opperheerschappy

Ver-

Verſmaaden? zég, wat trooſt ſtaat u voortaan te wachten?
De Goden lachchen met uw' vruchtelooze klagten.
Ons vloeit een' ryke zee van zeegen in den ſchoot;
Aan myn' genade hangt uw leeven, én uw dood,
En Orondaates zélf moet vliegen op myn wénken.

STATIRA.

Gy kunt het lichchaam, maar de vrye ziel niet krénken.
Prins Orondates is te dapper van gemoed,
Om u te vleijen. Neen! hy kan de tegenſpoed
Verdraagen, én in u altyd Roxane haaten.

RÓXANE.

Ik zal hem, met dien haat, doen uwe min verlaaten.
Dien braaven krygsman voegt geen vrouw, als met een kroon.

STATIRA.

Hy is te fier om niet te walgen van een' troon
Door ryksverraad gebouwd op Vórſtelyke graven.

HÉZIONÉ.

Mevrouw, Perdikkas...

VYFDE TOONEEL.

PERDIKKAS, RÓXANE, STATIRA, HÉZIONÉ.

PERDIKKAS.

Wy zien eindelyk de haven
Van ons geluk nu weêr geopend, én den ſlag
Ontweeken, dien ons ſcheen te dreigen deezen dag.
Mevrouw, ik wilde u zélf die blyde tyding draagen.
De vyand is nu mede eens op zyn beurt geſlagen,
En onze muuren voor zyn' overval geréd.
Wy hebben het verlies hem ruim betaald gezét,
En de oorlogskans, die ons voorheenen kwam te ontvallen,
Heeft heden met meer gunſt verdaadigd onze wallen.
Deeze eer verdooft met winſt het voorig krygsſchandaal.

RÓXANE.

Wy danken 't uw beleid én voorzórge altemaal.

Gy zyt tót ruſt van 't ryk, én myn behoud gebooren.
Maar 'k bén verwonderd niets van Orondaat te hooren,
En zyn' gevankenis.

PERDIKKAS.

Is hy in ons gewéld?

RÓXANE.

Zo heeft Arbatés, voor uwe aankomſt, my vertéld.

PERDIKKAS.

Is hy gevangen?

RÓXANE.

Ja. En my door 't lót gegeven.
Elk hou de zyne. Ik zal met Orondates leeven,
En gy met Statira: 't geluk is ons gemeen.
Wy blyven beide nu met onzen buit te vreên.
'k Zal u van 't uw', nóch gy my van myn' récht verſteeken,
Het ſtaa ons éven ſchoon. Gy kont my 't grootſte teken
Van uw' grootmoedigheid betoonen, met voortaan
Die zélfde gunſt, én magt myn' liefde toe te ſtaan,
Om nu met Orondaat te hand'len, die 'k voor deezen
Aan u, om Statira te onthaalen, heb beweezen.

PERDIKKAS.

'k Zal alles doen, gelyk 't Mevrouw op my begeert.

RÓXANE.

Gy zult den Prinſe, door een toeval overheerd,
En die nóch naauwlyks kan die bittre ſmart verzwélgen,
Niet ſpreeken, op myn beê. Zyn' fierheid zou zich bélgen
Den winnaar haar te zien trótſeeren in 't gezigt.
Gy zoudt zyn droevig lót verzwaaren, en hem ligt
Met ſchamperheid, gelyk uw' meedeminnaar, groeten.

PERDIKKAS.

'k Zou my verwinnen, én zyn ongeluk verzoeten.
Dóch 'k zal uw beê voldoen, Mevrouw, én hem niet zi en
Voor gy het zélv'aan my vrywillig zult gebiên.
Maar 'k wénſchte u, in 't geheim, den ryksſtand te openbaaren.

RÓXA-

RÓXANE.

Hézioné, vertrek; laat Statira bewaaren,
Gelyk voorheên.

HÉZIONÉ.

Mevrouw, wy vólgen uwen laſt.

ZESDE TOONEEL.

PERDIKKAS, RÓXANE.

PERDIKKAS.

GY weet, Mevrouw, hoe Prins Seleukus wierdt verraſt,
En in het open véld van 's vyands vólk gegreepen,
Die hem gevangen voor hunn' Oppervéldheer ſleepen,
Toen onlangs 't krygsgeluk ons had den nék gekeerd.
Wy kennen 's mans waardy, dien zélf de vyand eert.
Wy hebben proeven van zyn ſtrydbaarheid bevonden,
En weeten, dat hy 't zwaerd heeft op de zy gebonden,
Tót voorſtand van uw ryk, én 't kroonrécht, dat uw hoofd,
Naa Alexanders dood, alleen de kroon belooft.
Nu hoor ik momp'len, hoe hy hérwaards ſtaat te keeren,
Om, van uw' handen, zyn' verlóſſing te begeeren,
Met voorbeê, dat gy een gekérkerden van ſtaat,
Tót zyn rantſoen, meê van gevankenis ontſlaat.
Voorwaar die plicht zou béſt aan Orondates voegen.

RÓXANE.

De vyand zal zich wél met Statira vernoegen.
't Ontſlaan van Orondaat was 't gantſche ryk gewaagd.
Hy miſt alreê den Héld, daar hy zyn moed op draagt.
De béſte ſlagveêr is zyn' wieken afgeſneeden.
Een leger legt in zyn' vermaarden val vertreeden.
Ik wierd zyn' oorlógsmoed, maar al te veel, gewaar,
En zal ik op myn' hals weêr haalen dat gevaar?
Men leev're Statira, die kan ons minder ſchaaden.

PERDIKKAS.

Zy ként den ſtand van 't ryk, én zoude ons ligt verraaden.
In Babilonien is niets voor haar bedekt.

Ook

Ook weet gy, wélk een moed een ſchoone vrouw verwékt
In krygsliên, lang bereid haar ongelyk te wreeken.
't Is uit met ons, kan zy alleen den vyand ſpreeken.

RÓXANE.

Hoe zeer gy ſchynt, om haar te leeveren, bezwaard;
Wy vreezen min haar tong, als Orondates zwaard.
Wie zal een' wolf ontſlaan, als hy hem heeft by de ooren,
Dan die te drieſt zich zélv' met voordacht geeft verlooren.

PERDIKKAS.

Maar, hoe Seleukus dan gepaaid in zyne beê?
Hem af te ſlaan? dat ſleept te groot een' opſpraak meê.

RÓXANE.

Geef gy hem Statira, wanneer hy 't zal begeeren,

PERDIKKAS.

Laat gy in zyne plaats Prins Orondates keeren.
Maar 'k zie dit twiſten dus nooit eindigen Mevrouw,
Gy zyt uw' Prins, én ik myn' Koningin te trouw.
'k Zal eer Seleukus, ſchoon 't my ſmart, voor 't voorhoofd ſtooten,
Als zien, my van myn liefde, én Statira, ontblooten.

RÓXANE.

En ik zal liever, als den dapp'ren Orondaat
Te miſſen, waagen én opzetten kroon én ſtaat.
Men kan Seleukus, met een glimp van nood verzénden,
En zien, hoe zich de kans des oorelogs wil wénden.
Wees gy myn' min getrouw, én hélp ons als voorheen,
'k Zal u van Statira haaſt maaken aangebeên.

PERDIKKAS.

Indien gy hier in my uw' dienſten wilt betuigen,
Zal ik zien Orondaat tot uwe gunſt te buigen,
En vlytig trachten, naa 't ontworſt'len onzer druk,
Te kroonen onze min met een gewénſcht geluk.

Einde van het Eerſte Bedryf.

TWE-

TWEDE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

ORONDATES, ARBATES.

ORONDATES.

WAar heen, Arbatés? zult gy my noch verder leiden?

ARBATES.

Neen Prins; hier zyn we van de Koningin beſcheiden.
Ze is in haar kamer, én zal daad'lyk by u zyn,
Om u te ſpreeken, én te trooſten in uw' pyn.

ORONDATES.

O Hémel! is 't dan niet genoeg te zyn gevangen
In Babilonien, wéleer myn zoetſt verlangen,
Maar nu het voorwérp van myn wélverdienden haat,
Daar alles, wat ik zie, én hoor, my tegenſtaat!
Moet ik tot overvloed van ſmarte, voor myne oogen,
Myn' grootſte vyandin Roxane nóch gedoogen,
Te woorde ſtaan een', die in gruuweldaaden leeft.
En al myn ongeval my eerſt berókkend heeft.
O Goden! Is de deugd u dan niet aangenaamer...

TWEDE TOONEEL.

PERDIKKAS, ARBATES, ORONDATES.

PERDIKKAS.

WAar is de Koningin, Arbatés?

ARBATES.

In haar' kamer,
Myn Heer, én zal hier ſtraks verſchynen.

PERDIKKAS.

Gaa, énzég
Haar' Majeſteit, dat Prins Seleukus reeds op wég,
En aantógt is. Hy komt, om ons iets voor te draagen
Van groot belang. Ga heen

ARBATES.

Wy vólgen uw behaagen.

DER-

DÉRDE TOONEEL.

PERDIKKAS, ORONDATES.

PERDIKKAS.

ZYn' vryheid, Prins, én zyn' verloſſing, die hy hoopt
Voor de uwe, is, naar 'k geloof, het geen hem herwaarts noopt.

ORONDATES.

'k Verwacht te mywaards al myn' vrienden zo geneegen,
Dat hén niets boven myn' behoudenis, zal weegen;
Hun byſtand zal my nooit begeeven in den nood,
En de édele inborſt van Seleukus is zo groot,
Dat, ſchoon zyn eigen nut, én ſtaatbelang 't ontraaden,
Hy niet zal weigeren, die moeite op zich te laaden.
Perdikkas, zo gy ſtaat op eer én héldenplicht,
En wilt met dankbaarheid, al 't geen hy heeft verricht,
Erkénnen, zult gy met uw byſtand hem verſtérken,
En met gewénſte vrucht, in onze vryheid, wérken.

PERDIKKAS.

Neen, Orondates, gy bedriegt u, in die hoop.
Uw' vryheid weegt te zwaar: ze is nérgens voor te koop.
Die dwaaze dankbaarheid zou ons te zwaarlyk ſchaaden,
De kracht van 't ryk, én ons gemeene zaak verraaden.
Zo braaf een Krygshéld ſtyft den vyand al te zeer;
En komt Seleukus, met dit inzicht, dat hy keer'.

ORONDATES.

Ondankbaare, ik bekén 't, ik bén in u bedroogen.
Gy ſchynt een oorlogshéld, vol fierheid, in myne oogen;
Uw' lyfsgeſtaltenis belooft een éd'len moed;
Maar niet een druppel leeft in u van Vórſt'lyk bloed.
Uw' liſt heeft Statira in uwe magt gekreegen,
Gy houdtze met gewéld, én vreeſt, zo lang myn degen
In 't véld haar' vryheid mag bepleiten voor uw' wal,
Dat nooit uw' laffe min verzeekerd weezen zal.
Dit dryft u aan, om myn' verlóſſing te weêrſtreeven,
Hoe gy 't verbloemt; ten zy gy ligt dien naam wilt geeven

Aan

Aan de yd'le ſtaatzucht van Roxane, die zich by
Haar' dolle liefde voegt, én bouwt een' dwinglandy.
Gy ſtyft dien overlaſt, én daar ge uw' Koninginne
Handhaaven moeſt, houdt gy, vervoerd van woeſte minne,
Haar opgeſlooten in haar eigen' Stad én Hóf.
Een reeks van laſteren verdonkert al uw' lóf.
Perdikkas, doe ze eens weer in de ouden luiſter ſchynen,
En alle uwe ondaân door een héldendaad verdwynen.
Verleen aan Statira haare eerſte vryheid weêr,
Verkryg haar gunſt door dienſt, én aangeboodene eer,
Verhéf haar op den troon, beſchérmze in haare réchten,
En gun my ons verſchil door eénen ſtryd te ſléchten.

PERDIKKAS.

Schoon gy myn daaden ſchéldt, haar roem blyft even groot.
Myn' konſt heeft Statira bevryd voor zwaerd én dood;
Myn' yverende min bewaart dat kóſt'lyk leeven,
En poogt die Koningin, ten zeeteltroon verheeven,
Te véſten op den ſtoel door myne huuwlyksband.
Door al dien dienſt is zy te dier aan my verpand,
En zoude ik door een' ſtryd, haar maaken tot de myne?
Neen Orondates, neen: men vécht niet om het zyne.

ORONDATES.

Verraader, meent gy lóf uit uwe ſchélmery,
En eigendom uit ſtaatgewéld te trekken? Gy,
Gy hebt uws Konings weeuw eerſt laſterlyk verraaden;
Daarnaa te ſchéndiglyk met ketenen belaaden,
En houdtze nóch met kracht gekérkerd tegens plicht.
En veilt dien grouwel voor een' dienſt van groot gewigt.
Wie zou zo ſchoon een' min met weêrmin niet vergélden?

PERDIKKAS.

Staak, Orondates, ſtaak dit laſteren, én ſchélden,
En terg myn gramſchap niet te vinnig buiten nood;
Gy zoudt uw' woorden ligt bekoopen met de dood.

ORONDATES.

Manhaftig héld, gy durft een' wapenloozen dreigen!
Maar weereloozen te beſpringen is u eigen.

PER-

PERDIKKAS.

Dat wierdt uw heir gewaar in 't heetſte van den ſlag.

ORONDATES.

Ja, toen 'k u ſchand'lyk voor myn ſabel vlieden zag.

PERDIKKAS.

Al lang genoeg, hou op, óf 'k zal die ſchande wreeken.

ORONDATES.

Men zal van deeze daad, als van uwe and're ſpreeken.

PERDIKKAS.

Ik zal verhinderen, dat gy my ſchénden zult.

Perdikkas dreigt Orondates neêr te houwen.

VIERDE TOONEEL.

RÓXANE, PERDIKKAS, ORONDATES.

RÓXANE.

HOud op, Perdikkas, ſtaa, betoom uw ongeduld.

PERDIKKAS.

Myn' zinnen zyn aan 't ziên door zyn onaad'lyk hoonen

RÓXANE.

Gy moet, om onzent wil, Prins Orondaat verſchoonen.
Is u vergeeten wat gy my hebt toegezeid?

PERDIKKAS.

Het heugt my wél: Maar zulk een ſmaadig onbeſcheid,
En bits trótſeeren kan geen man van moed verdraagen.

RÓXANE.

't Is myn gevangen. Wie hem kwétſt zal my mishaagen.
Wyt zyn' gevangenis al 't geen hy u misdoet:
Dies ſtil uw' toorn; én treê Seleukus te gemoet,
Die hérwaards aankomt, zo Arbatés my berichtte,
Uit uwen mond én laſt, met zaaken van gewigte.
Die Héld verdient wel, dat men hem die eer betoon'.

PERDIKKAS.

Gy weet, Mevrouw, hoe ik gehoorzaame uw geboôn.

VYFDE TOONEEL.

RÓXANE, ORONDATES, HÉZIONÉ.

RÓXANE.

WAt dunkt myn' Vyand nu? Myn liefde gaf u 't leeven.

ORONDATES.

't Verſcheelt niet, óf 't my word genomen, óf gegeeven.
Het walgt me, én 'k zoek voor lang niet anders, dan myn dood.

RÓXANE.

't Is wanhoop, Prins: 'k wil u behouden in dien nood.

ORONDATES.

Uw dienſt verveelt.

RÓXANE.

'k Dacht u een' wéldaad te bewyzen.
Schoon u myn doen mishaagt, myn toelég moet gy pryzen.

ORONDATES.

't Kon ſpruiten uit uw' min, die 'k onverzoenlyk haat,
En dan ſtond de oorzaak meer te doemen, als de daad.

RÓXANE.

Neen Orondaat, waar uit myn' dienſt ook zy gereezen,
Zo gyze niet erként, zult gy ondankbaar weezen.

ORONDATES.

Wat is 't een vinnige, én onlydelyke pyn,
Zyns ondanks, eenen, dien men haat, verplicht te zyn!
Al de ongemakken, hoe vervaerlyk die ons prangen,
Zyn draag'lyker, als 't goed, dat we uit zyn hand ontfangen.

RÓXANE.

Nóch is 't, die wél doet, een' veel ſmartelyker hoon,
Te krygen, voor zyn gunſt, de ondankbaarheid tot loon;
En 't is een zielverdriet, in zyn' gewaande vrinden,
Zo hoog, én dier verplicht, zyn' vyanden te vinden.

ORONDATES

Zo misdaân wéldaân zyn, ſtaa 'k diep in uwe ſchuld,

Gy hébt in overdaad my daar mede opgevuld,
En kwaamt my te elkens zo mildaadiglyk beſtorten,
Dat ik u dikwils bad die vriendſchap op te ſchorten.

RÓXANE.

Ondankb're wreedaard! ſtaa ik zo by u te boek?

ORONDATES.

Uw leeven kleeft aan één van wérken, die ik vloek.
Gy zyt de bronaâr van myne allerzwaarſte plaagen,
Die ik niet eer zal zien ophouden, dan myn' dagen.
Zy ſtaan nóch leevendig gedrukt in myn gedacht'.
Uw valſche liſt heeft my in al 't verdriet gebragt,
Dat myn' ſtandvaſte min zo dwars kwam tegenſtroomen,
En 't leed, dat Statira ooit over is gekomen.
Uw' dolle ſtaatzucht kwam naauw Alexanders dood
Ter ooren, óf, verrukt van raazerny', beſloot
Gy ſtraks de haare; én had Perdikkas liefde uwe oogen,
Met een' ſlaavin voor haar te dooden, niet bedroogen,
Die gódd'lyke Prinſſés was lang beroofd van 't licht.

RÓXANE.

Myn' liefde had my tot dat moordbeſluit verplicht,
Gy kunt haar grootheid uit dat tróts beſtaan ontdekken.

ORONDATES.

Was dat de minnekunſt om my tot u te trekken?

RÓXANE.

Ja Orondaat, dit toont myn liefde in volle kracht.
Stelze eens by de afkeer van een' vrouw, die u verâcht.
Wat min heeft Statira u immer laaten blyken?
Wat goed onthaal, dat gy by 't myn' kunt vergelyken?
Myn' liefde is ſtaâg gegroeid zélfs door uw' teegenzin,
En, daar gy my beſtrydt, blaak ik in uwe min.

ORONDATES.

Heb ik ooit myn Prinſſés te mywaards ſtraf gevonden?
Heeft zy van haar, my, tót myn onſchuld, weggezonden?
En, door 't lang afzyn my van onſtandvaſtigheid
Verdénkende, in die drift door jaloezy misleid,
Geſtémd, met wéderzin, tot Alexanders trouwen?

Uw'

Uw' ſnoô verraadery heeft ons dat leed gebrouwen.
Myn liefde ſpreekt haar vry, 't zyn ſtreeken van uw' kunſt.

RÓXANE.

Wél, zal uw' wreede ziel dan niets beſtaan ter gunſt
Van eene Koningin, wiens min u dryft tot haaten;
Zo dénk, hoe vér gy nu zyt van 't geluk verlaaten:
Wat médeminnaar, die van liefde, én gramſchap woedt,
Gy tot uw' vyand hebt. Zyn hand dorſt na uw bloed.
Bedien u van de myne, om zyne te beletten.

ORONDATES.

Dewyl een' dubble ramp my dreigt het hooft te pletten,
Verſcheelt het niet, van waar de felle blikſemſlag
My tréft; ſchoon ikze liefſt van hem opdaagen zag.

RÓXANE.

Wat heb ik u gedaan?

ORONDATES.

Een' pyn, niet om te lyden!
Ik voelze, reis op reis, myn lyf én ziel beſtryden.
Ik draag myn' eigen boeije, én die van Statira.
Perdikkas komt my daar, én gy my hier te naa.
Myn ziel word door uw laſt geprangd met dubble ſmarte.

RÓXANE.

Wat kwelt u hier?

ORONDATES.

't Geen daar haar pynigt in het harte.
Ik deel in haar verdriet, en zy, helaas! in 't myn';
En uit myn pyn durf ik oordeelen van haar pyn.
Perdikkas wykt u niet.

RÓXANE.

O ſmaad! die my beleedigt!
Bluſch myne min niet uit, zy is 't die u verdeedigt.

ORONDATES.

Wat gunſt, wat voordeel kan my van uw' min geſchiên?
Zou zy my toeſtaan, dat ik Statira mag zien?

RÓXANE.

U tot zo dood'lyk een geſprék verlóf te geeven!

Te zien vergaan de hoop, die me over is gebleeven!
Neen, neen, eer Statira zien ſmooren in haar bloed,
Eer in die plas gedoofd myn heete minnegloed,
En in haar hart gezócht uw hart, dat zy me ontroofde.

ORONDATES.

'k Wacht alles, wat ik van uw' wreedheid my beloofde.
Wél aan, Róxane, gaa zo in uw' woede voort,
Zy heeft haar' félle klaauw voorlang gevérfd met moord.
Al rookten ſchoon, van 't bloed uws Konings, uwe handen,
Al deedt ge een' zee van vuur beſtroomen uwe landen,
Al vulde gy 't Heelal met ſchrik'lyke euveldaên,
Geen ménſch is meer ontzét in dat verwoed beſtaan.
De waereld ként u voor een monſter in het woeden,
Gantſch Aſië krimpt nóch voor uwe geeſſelroeden,
En Babilonien, daar gy door dwinglandy
Den troon beklimt, heugt nóch van uwe raazerny.

RÓXANE.

Ha! 't is te ſchamper, dus myn' min, én goedheid ſarren!
Vrees op haar' beurt myn' haat, dat zy niet eens in arren
En euv'len moede uitbarſte, én zett' myn' min den voet
Fórs op den nék, én plant' de wreekzucht, in 't gemoed.
Indien die drift eens, op myn ziel, komt véld te winnen,
Te triomfeeren, én verbyſteren myn' zinnen,
'k Zal u bedélven in een poel van ramp, én ſmart.
Dies my, zo verre te verbitteren myn hart,
En, uit de gruuw'len, die gy zégt ons te vermaaken,
Dénk Orondates, hoe myn overmoed wil blaaken,
Wanneer de wanhoop dryft een wreede ziel tot wraak.

ORONDATES.

Gy kunt al, wat gy wilt, behalven eene zaak.

RÓXANE.

Wat zaak vermag ik niet?

ORONDATES.

My tot uw' min te neigen.

RÓXANE.

Ach! 't gaat te hoog! Gy durft my tergen in myn dreigen?
Myn' liefde, ſchoon ge dol rént na uw ongeval...

ZÉSDE TOONEEL.

ARBATES, RÓXANE, ORONDATES, HEZIONE.

ARBATES.

MEvrouw, Perdikkas én Seleukus zyn daar al.

RÓXANE.

Men laat hén komen. Gy, gaa heen, bréng Orondates
In zyn vertrék.

ARBATES.

'k Vólg uw gebód.

ORONDATES.

Kom, gaan we Arbates.

ZÉVENDE TOONEEL.

RÓXANE, SELEUKUS, PERDIKKAS, HEZIONE.

RÓXANE.

GY komt ons weder by, Seleukus, vry en vrank?

SELEUKUS.

'k Bén vry, Mevrouw; maar 'k weet dat onzen vyand dank.

RÓXANE.

Wyt dit onze onmagt, die 't niet anders heeft geleeden,
Dan uw verlóſſing ſtaag te wénſchen door gebeden.

SELEUKUS.

Een' krachtelooze hulp voor een gevangen Vriend,
'k Heb met myn ſabel u, in 't ſpits van 't heir, gediend,
En nooit myn bloed geſpaard in 't waagen van myn leeven.
Gy hebt niet, dan een wénſch, een zucht, daar voor te geeven.

RÓXANE.

't Schynt dat Seleukus van een Vriend ondankbaar wordt.

Gy doet uw' wéldaan door dit ſchóts verwyt te kort,
En ſpót met onzen wénſch, én goê geneegenheden.

SELEUKUS.

Myn ongenoegen ſteunt, Mevrouw, op récht, én reden.

RÓXANE.

Wel aan dan, dat men u vernoege, eiſcht onze plicht.
Wat komt gy handelen?

SELEUKUS.

Een' zaak van groot gewigt.

RÓXANE.

Men zétt' zich neêr, én hoor bezaadigd uw begeeren.

SELEUKUS.

'k Eiſch Orondates: dit is de oorzaak van myn keeren.
Hoe beide dus verſtéld? al lang genoeg geveinsd.
'k Zie uit de trekken van uw weezen, wat gy peinſt.
Nu ſpreek, Perdikkas; wil uw meening niet verbérgen.

PERDIKKAS.

Seleukus, ach! wat is 't, dat gy ons af durft vérgen!

SELEUKUS.

'k Eiſch Orondates.

PERDIKKAS.

Wél, men ſtelle u niet te loor.
Mevrouw vernoeg hem.

RÓXANE.

Ach! Perdikkas, wat ik hoor!
Spreekt gy 't, én ként gy de waardy van dien Gevangen?

PERDIKKAS.

Myne edelmoedigheid wil gaaren al 't belangen,
Dat my hier in betréft, opóffren aan een' Vriend.

RÓXANE.

Gemaakte eêlmoedigheid, die van een goed zich dient,
Dat and'ren toehoort, om haar mildheid te betoonen!
Maar is 't u ernſt, om hem zyn vriendſchap te beloonen,
Zo kom hem, met het gene u eigen is, te ſtâ;
Geef, voor zyn vryheid, aan den vyand, Statira.

PER-

PERDIKKAS.

Eer ik haar geeve, zal Perdikkas 't leeven dérven.

RÓXANE.

En eer ik Orondaat hem geef, Róxane ſtérven.

SELEUKUS.

Geveinſde Vrienden! is myn vriendſchap zo gering?
'k Zie door dat masker: gy verſtaat u onderling.

PERDIKKAS.

Gy maakt u dus der gunſt onwaardig, die we u toonen.

SELEUKUS.

'k Wil die niet waerdig zyn, Perdikkas 't zou my hoonen.
Ik breek de vriendſchap, die dus lang ons heeft veréend.

PERDIKKAS.

Ik heb al lang gemerkt, hoe flaauw zy wierdt gemeend:
De vyand heeft geſmoord, al 't geen gy meê gingt draagen,
En 'k voel met vreugd my van dat laſtig pak ontſlagen.

SELEUKUS.

Dat 's recht. Uw' vriendſchap ſtrekt uw vrienden ſlechts tot laſt,
Zy ſleept veel oneers naa; daar 's niet, dan ſchande aan vaſt.

PERDIKKAS.

Seleukus, 't gaat te hoog.

SELEUKUS.

O neen, ik zal my wreeken.

PERDIKKAS.

Hoe, dreigen?

SELEUKUS.

Vreeſt gy niet?

PERDIKKAS.

Voor u? dat 's nooit gebleeken.

SELEUKUS.

Voor myns gelyken, toen gy my verliet in nood,
En in den laatſten ſlag zo ſchand'lyk heenen vloodt.
De dood tartte ik in 't veld, gy vreeſt die hier te vinden.
O Hémel! 'k zie nu eerſt met wien 'k my ging verbinden!

PERDIKKAS.

Die waardiglyk op 't ſpoor van Alexander draaft.

SELEUKUS.

Met zulke deugden heeft Natuur u niet begaafd.

PERDIKKAS.

't En waar de Koningin̄, het zou hier anders blyken.

SELEUKUS.

Een ſchoon beſchutſel, daar uw' gramſchap voor moet wyken!

RÓXANE.

Seleukus, deelt gy dan in 's vyands wreeden haat,
Dat gy weêr keert na 't heir, én ons zo koel verlaat?

SELEUKUS.

'k Zal houden myn' belófte in alles daar 'k zal konnen;
En zo gy Orondaat zyn vryheid niet wilt gonnen...

RÓXANE.

Neen, neen. De vyand dingt vergeeſs na zulk een' ſchat,
En 't valt ons ligter, u te miſſen in de ſtad,
Als toe te ſtaan, het geen gy komt van ons begeeren.
Gy kunt, als 't u behaagt, weêr na uw' kerker keeren.

SELEUKUS.

Wel aan, ondankb're, 'k zal; wel aan, Seleukus ga:
Maar 't zal u rouwen, dat gy hem dus bits verſmaat.

ACHTSTE TOONEEL.

PERDIKKAS, RÓXANE, HÉZIONÉ.

PERDIKKAS.

DAt liep te hoog.

RÓXANE.

De drift vervoerde myn' gedachten.

PERDIKKAS.

Hy is een Oorlógshéld, men moet hem niet verächten:
Verlaat hy ons, Mevrouw; men krygt een dapp'ren krak.

RÓXANE.

Gy zult hem naatreên, én verhoên dat ongemak.

Maar

Maar ik had niet verwacht, dat gy zyn eisch zoudt styven.

PERDIKKAS.

Ik veinsde slechts, om ons voorneemen door te dryven
Met beter schyn: Ook rook hy daad'lyk, hoe 't hier lag.

RÓXANE.

Ik merkte 't ook; én hield my blind, schoon ik 't wel zag.
Wat baart de min in een' verliefde ziele al vlaagen!
Ik moet van Orondaat steeds kwaad onthaal verdraagen,
Hy hoont, hy lastert my, én echter kan myn hart
Hem niet ontbeeren, schoon 't den staat met naadeel smart.

PERDIKKAS.

Mevrouw, een zelfde lót schynt u, én my, beschooren.
Ik vlei, 'k smeek Statira; maar alles is verlooren.
Zy overheert myn ziel, gelyk haar onderdaan,
En schoon 't ons schaadt, ik heb geen magt haar af te staan.

RÓXANE.

Heeft ze u dan iets gevergd?

PERDIKKAS.

Helaas!

RÓXANE.

Hoe, blyft gy steeken?
Gaa voort.

PERDIKKAS.

Zy heeft verzócht Prins Orondaat te spreeken.

RÓXANE.

O doodelyk verzoek! En hebt gy 't haar beloofd?

PERDIKKAS.

Ik kon 't niet weigeren.

RÓXANE.

Wat heeft u 't brein berooft?
Dénkt gy dan niet, wat kwaad hier uit zou konnen spruiten
Voor onze liefde? Neen, laat ons dat spreeken stuiten,
Perdikkas: ach! daar steekt voor ons maar naadeel in:
Zy hebben 't slechts begeerd tot voordeel hunner min.

PERDIKKAS.

Heeft Orondates dan u zulks ook voorgedraagen?

RÓXANE.

Hy heeft het wel verzócht; maar 'k heb 't hem afgeſlagen.

PERDIKKAS.

In weêrwil van myn' min, heb ik 't haar toegezeid.
Maar vindt gy 't goed, ik heb die minnaars iets bereid,
't Geen hén, in dat geſprek, te bitter op wil breeken,
En daar, voor onze liefde, iets nutt'lyks in zal ſteeken.

RÓXANE.

Uw woord heeft u verplicht: 'k wil dat niet tegenſtaan
Nu zég.

PERDIKKAS.

Ik zal, terwylwe om hén te ſpreeken gaan.

Einde van het Tweéde Bedryf.

DERDE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

ORONDATES, HÉZIONÉ.

ORONDATES

BEgunſtigt Statira my dan met zulk een téken
Van haar' geneegenheid? zal ik haar zien én ſpreeken?
Is 't waar, Hézioné? Heeft zy 't my toegeſtaan?

HÉZIONÉ.

Ja, Orondates, én zy treedt vaſt hérwaarts aan.

ORONDATES.

Het luſt my nu niet meer myn' rampen te beklaagen!
'k Zal dan myn' Koningin, voor 't einde myner dagen,
Al is 't niet op den troon, met Perſiſche Edelliên,
En Koningen beſtuuwd, gelyk ik wénſchte, zien?
Maar, zal myn' ziel, in al die vreugd, zich wel betoomen,
En niet verſtikken! ach!

HÉZIONÉ.

Myn Heer, ik zie haar komen.

TWÉDE TOONEEL.

STATIRA, ORONDATES, HEZIONE.

STATIRA.

TReê nader, Orondaat

ORONDATES.

Mevrouw, waar meê beloont
U myne dankbaarheid, die dus myn min bekroont?

STATIRA.

Wat vreemder hartstógt voel ik myn gemoed beweegen!

ORONDATES.

In zulk een overvloed van vreugd ſtaa ik verleegen!
Mevrouw, laat ons, Róxane, én wie ons haat, tot ſpyt,
Niet ſlyten zonder vrucht, deeze uitgekóſte tyd.

STATIRA.

't Herdénken onzer ramp, daar wy zo diep in ſteeken,

Be-

Belét in blydſchap, ons, gulhartig uit te breeken.
Elk oogenblik beſtórmt, met nieuwen druk, ons hart;
Perdikkas raazerny berókkent ons die ſmart.

ORONDATES.

Róxane aan de and're kant, zal 't onheil nóch vergrooten.
Al even tróts, al heeft zy ſchand'lyk 't hoofd geſtooten.
't Schynt, dat haar dulle min, door al myn afſlaan, groeit.
Zy is in 't vergen, ik in 't weig'ren onvermoeid.
Zo haar' getergde haat veroorzaakte al myn lyden,
'k Vond in myn' zwaarigheên nóch reden van verblyden.
De ondraagelykſte pyn ſpruit uit haar' minnegloed.

STATIRA.

Perdikkas, dag op dag, houdt meê dien zelfden voet.

ORONDATES.

Róxane zal 't niet aan vermeetenheid ontbreeken.
Zy heeft my, rood om 't hoofd gezwollen, én ontſteeken
Van gramſchap, ſlus gedreigd met een afgrys'yk lót.

STATIRA.

Wat heeft ze u opgelegd?

ORONDATES.

Een haatelyk gebód,
Een' vloekwet, waard alleen van haar te zyn gegeeven,
Die my in wanhoop ſtort, én rooft den luſt tot leeven.
Zal ik 't u zeggen? Zy begeert dat gy my haat.

STATIRA.

Perdikkas, Prins, wil meê, dat gy myn' min verlaat,
Of dreigt uw' hals, én zal ze u doen door 't ſtaal verliezen.

ORONDATES.

Uw' dood, én leeven hangt, Mevrouw, aan dit verkiezen.
Gy hoort uw vonnis.

STATIRA.

En gy 't uwe uit mynen mond.

ORONDATES.

Zo is het ons alleen veroorlófd op dien grond,
In 't uiterſte oogenblik, van hunnen laſt te ſpreeken?
Zy hoopen dan door vrees den band dier min te breeken!

STA-

STATIRA.

Prins, wat is uw beſluit?

ORONDATES.

Prinſſes, wat is uw' zin?

Zult gy my haaten?

STATIRA.

Gy verlaaten myne min?

ORONDATES.

Vertrouwt gy, dat ik kan Róxanes eiſch volbréngen,
En myne liefde zulk veranderen gehéngen?

STATIRA.

Meent gy, dat ik uit vrees Perdikkas wreede wet
Zal vólgen, én dat hy myn vaſt gemoed verzét?

ORONDATES.

Gy weet, Mevrouw, aan welk een' kant u ſtaat te hellen.

STATIRA.

Gy weet het ook, myn Prins.

ORONDATES.

Zal ik dan 't oordeel vellen?
Zo weet, dat ik de dood veel eer verkiezen zou,
Als 't onvergeeffelyk verbreeken myner trouw:
Maar 'k eiſch niet, dat gy my zo groot een' proef zult geeven
Van uwe liefde, om niet door 's vyands hand te ſneeven.
Ook raade ik niet, dat gy Perdikkas min beloont,
Dewyl zyn vuig gemoed zich dier onwaardig toont;
En 't mag my niet van 't hart, om van u te begeeren;
Dat gy me in deezen ſtaat zoudt met uw' min vereeren:
Uw wiſſe dood zou daar...

STATIRA.

Die is zo ſchrik'lyk niet,
Wanneer een moedig hart haar onder de oogen ziet.
Al dreigde 't noodtlót my het bekkeneel te pletten,
't Zou myn ſtandvaſtigheid, nóch grootſche ziel verzetten.
Neen Orondates, wees geruſt, nooit zal myn' zin
Uit vreeze buigen na Perdikkas wedermin.

O.

ORONDATES.

Ziet gy my daar voor aan, dat ik zou konnen lyden,
Dat gy, om, my ter gunſt, Perdikkas min te myden,
Een gruuw'lyke overlaſt, zoudt ſterven in myn' ſchoot,
Neen, ik zal u daar voor bevryden met myn' dood,
Leef gy Mevrouw.

STATIRA.

O wreede! is dit dan uw begeeren,
Dat ik myn' min van u, zal na Perdikkas keeren?

ORONDATES.

Ja, ſtond de keur my vry, én voegde 't my, Mevrouw,
'k Zag nooder u gedood om my, als ongetrouw.

STATIRA.

De liefde, die 'k u draag, vertoont veel eed'ler blyken.
'k Zag liever u in 't graf, dan in uw' trouw bezwyken,
En 'k zoude u ſterven zien met min misbaar, én ſmart,
Dan óf Róxanes min vaſt veld won in uw hart,
En triomfeerde. Blyf voor my dan in het leeven,
Of ſterf voor my.

ORONDATES.

Om u verzekering te geeven
Van myn' getrouwigheid, zal ik, naar dat gy 't voegt,
Of leeven heel voor u, óf ſterven wel vernoegd.

DERDE TOONEEL.

ARBATES, ORONDATES, RÓXANE, PERDIKKAS, STATIRA, HÉZIONÉ.

ARBATES.

MYn Heer, 't is tyd een eind' van uw geſprék te maaken,
De Prins Perdikkas, én de Koningin genaaken.

ORONDATES.

Onzalig Dienaar, die ſlechts toelegt op verſpiên,
En uitvoert wat die twee verwaatene u gebiên...
Dóch zie hén beide daar aankomen. In hun weezen
Is 't uiterſte beſluit van onze dood te leezen.

RÓXANE *tégens Statira.*

Mevrouw, geen zwakheid heeft myn' trótſe ziel bevlekt,
'k Voel geen beweeging, die my wroegingen verwekt.
Al wie lafhartig vreeſt zyn oogwit naa te jaagen,
Verdient den prys niet van zyn' misdaad weg te draagen.
Wacht niet van my te zien een' euveldaad gelaakt,
Die 'k door veel redenen reeds wettig heb gemaakt.
Ik kom niet om met u te ſpreecken tot myn voordeel.
'k Betrouw in dit beſluit alleen myn eigen oordeel.
Wy kennen niemand, als ons zelv', tot toeverlaat,
Ook ſtellenwe ons alleen tot rechter onzer daad.
Myn voordeel is myn' wet, 'k wil na geen and're hooren.
Het vonnis legt geveld; ik heb uw' dood gezwooren.
Heb ik de uitvoering, zo rechtvaerdig, opgeſchort,
Heb ik de wraak vertraagd, daar my de ſpyt toe port:
't Verwyfd meêdoogen heeft by my voor u gedongen,
Perdikkas heeft met haar myn' heevigheid bedwongen;
Zy beide deên de ſtraf ſchoorvoeten in 't beſluit,
En hebben nóch uw dood, zélfs in myn' hand, geſtuit.
Maar nu gy voortvaart, én met opzét, my te ſchaaden,
En roek'loos arbeidt, om u zélve te verraaden;
Nu Orondates meê myn' zinnen, reeds ontroerd,
Met meêr verſmaadingen tót wanhoop heeft vervoerd,
Heeft myne hartstógt geen meêr ooren voor die réden
Ik héb bélófte, én récht, nu met den voet getreeden,
En ben onmagtig om myn' woede, én raazerny
Te toomen; zy barſt uit met volle kracht, 't en zy
Prins Orondates, met een nederig berouwen,
My weêr doe ſtemmen, om u 't leeven te behouwen.

PERDIKKAS *tégens Orondatés.*

En gy, ô Prins, weet ook, hoe vér myn' gramſchap gaat.
't Scheen tót dit oogenblik nóch maar een kleene haat.
Zo lang de wanhoop myn' verwoedheid kon beletten,
Zócht ik geſtaâg uw' ſtraf tot mórgen uit te zetten.
Maar myn' wraakzuchtig hart wil héden zyn vernoegd,
En heeft, tot uw bedérf, zich naauw by één gevoegd.

Myn'

Myn' driften zyn vergroot, én myn' getérgde tooren
Heeft met Roxanes woede, uw' ondergang gezworen.
Eén' toevlucht is alleen u ov'rig in dien ſtaat,
Dat Statira my minne, én gy haar' min verlaat;
En weigert gy 't, gy zult ſtraks van myn' handen ſtérven.

ORONDATES.

Wat poogt ge, onédele Perdikkas, te verwérven?

STATIRA.

Wat hébt ge, onménſch'lyke Roxane, in uwen zin?

RÓXANE.

Gy zelve maakt dat ik zo onverduldig minn'.
Ge ontrooft my hem, gy zult hem my ook wedergeeven.

STATIRA.

'k Zal hem bewaaren.

RÓXANE.

Neen, gy zult niet langer leeven,

STATIRA.

Gy hebt uw hart in wraak, én wreedheid opgevoed,
Gy zette uw Vaderland in eene zee van bloed,
En hebt voor elk uw' diergezwoor'ne trouw verbrooken,
En uwen Koning zelf verwoed na 't hart geſtooken,
Wanneer uw liefde, opdat haar niets verhind'ren zou,
Met zulk een bloedig ſpel haar' luſt verzaaden wouw,
En u die lekkerny doen ſmaaken, daar uwe oogen
Zo dikwils hadden 't zoet der voorſmaak uit gezoogen.
Die ſchrikkelyke tógt tot moorden ſloeg ſtaâg voort,
En maakte u deelgenoot aan Alexanders moord.
Gy, die aan 't kroonverraad hadt uwe ſtem gegeeven,
Hebt door uw wénſch de kracht van het vergif geſteeven,
En, met zyn' moorders in een vloekverbond geraakt,
Die ſchelmen heeter naa huns Konings dood gemaakt.
Gy dorſt door eigen' drift hun bloedig opzet ſtyven,
En onderſtondt daar naa om Statira te ontlyven,
Als zelf uw wreede beul, ſchuuw voor die gruuweldaad,
Op 't bloedtooneel haar niet wilde óff'ren aan uw' haat;
En, nóch onménſch'lyker als gy, met haar te ſpaaren,

En

En 't haat'lyk leeven van die droeve te bewaaren,
Haar élk een oogenblik deed ſtérven duizendmaal.
Róxane, dus hebt gy gewoed met gif, én ſtaal.

RÓXANE.

Wel aan, ik zal myn werk voleinden, én verbólgen
Door uwen hoon, 't ſpoor van myne eerſte tógten vólgen,
En die verzégelen met een beroemd beſtaan,
En kroonen met uw' dood myn' gruuw'lyke euveldaân.

STATIRA.

Kom, wreede, voer vry uit dat bloedige begeeren.
Maar vrucht'loos tracht gy myn' ſtantvaſte min te keeren.
Zyn beeld zal in myn ziel nóch leeven naa myn dood.

PERDIKKAS, *tégens Orondates.*

Gy zwygt: 't waar beter dat gy kooſt, én kort beſloot.

ORONDATES.

Bloeddorſtige tieran, nu gy zyt opgereezen
Door mynen val, waant gy u allés vry te weezen.
Op zo verächten grond hebt ge u alleen vertrouwd,
En op myn néderlaag' uw laf gezwets gebouwd.
Hy vreeſt myn aanzicht niet, die voor myn arm moeſt duchten.
Ik zie hem weêr in u, dien 'k ſchandelyk deed vluchten,
En wiens laf hartigheid myn haat heeft aangepord.
Zie hier den prys: zórg maar dat gy hem waerdig wordt;
Laat dit het ſtrydperk zyn, daar we ons verſchil beſlechten,
En met gelyke kans om de overwinning vechten.
Myn' Koninginne zy den winnaar toegeleid.
Ik gaf u 't leeven, gy, geef my myn' vryigheid.
Onédel minnaar, maak dat ik u moet benyden,
Verzwaar nóch alle myn' verdrieten met dit lyden,
Dat ik een' gunſt geniet van zulk een ſchelm, als gy.

PERDIKKAS.

Was u 't geluk gebeurt my dienſt te doen, 'k bely
Myn hart zou 't looch'nen, én die dienſt zou my onteeren.
Dénk niet, dat ik van u ooit weldaad zal begeeren;
Ook is de gaaf verdicht, daar gy u van beroemt.

RÓXANE.

Al lang genoeg; ontfang, waar toe gy zyt gedoemd:
't Verveelt my reeds; gy moet terſtond, én kort beſluiten.

ORONDATES, *tégens Statira.*

Mevrouw, wil uwe wet door uw' ſchoone oogen uiten.
Wat gy beſchooren hebt van u, én my met één.

STATIRA.

'k Wil niet verkondigen, als myne ſtraf alleen.
Myn' lieſde heeft u van zo wreed een lót ontſlagen.
Leef Orondates, zo gy kunt myn' dood verdraagen:
'k Zal voor u ſterven.

ORONDATES.

Ik geef my de zelfde wét.
Ik ſterf voor u; dus werde uw' min betaald gezét.

STATIRA.

Leef Orondaat, maar wil Róxane nooit beminnen.

ORONDATES.

'k Zal voor u ſterven, én zy nooit myn haat verwinnen.

STATIRA.

Vergeef deez' jaloezy aan een' verliefde vrouw:
Ik zag u liever dood, als leevend' ongetrouw.

ORONDATES.

Ik ſterf voor u, Prinſſes, én kan voor haar niet leeven:
En nu gy wilt, dat ik die minneproef zal geeven,
Wordt diergelyk een' toets van uwe trouw begeerd,
Wyl in de weedom, die myn' ziel heeft overheerd,
Zy zich door prikkels van de minnenyd voelt grieven.
Leef, myn Prinſeſſe, leef; maar niet om hem te lieven.
En gy, Perdikkas, die dus yvert na myn' dood,
'k Vergeef ze u, red Mevrouw alleen uit deezen nood.
Laat Alexanders weeuw uw' raazerny betoomen.

STATIRA.

Hoe Orondates! is de dood dan zo te ſchroomen,
Dat ik, om niet beroofd te zyn van 's leevens licht,
Zoud aan Perdikkas hulp, én voorzórg zyn verplicht?
'k Heb myn' beſchermer, Prins, in u alleen gevonden,

Aan

Aan wien 'k ondankbaar bén, niet min, als dier verbonden.
Maar nu myn' ziel zich dus gulhartig heeft verklaard,
Verdraag dan, dat myn' dood uw' weldaân evenaart.
'k Mag Alexanders echt, én trouwbelóften breeken.
Zyn' dood herſtelt u, daar hy u van had verſteeken.
Ban dan de jaloezy, die uw genoegen ſtoort,
Myn Orondaat, én neem dit hart, 't gene u behoort.

PERDIKKAS.

Ontfang het, zo 't u luſt uwe eigen' dood te zoeken.
Het leeven is een gift...

ORONDATES.

'k Zou die van u vervloeken.
Ik ſtierf van ſchaamt', was my die gunſt van u geſchied.
Ik bén het, die 't u gaf, gy zyt het, die 't geniet.

STATIRA.

Perdikkas, hier 's myn' borſt: wat toeft gy u te wreeken
Op Orondates? kom, wil hem in my doorſteeken.

ORONDATES.

Ach! eer...

PERDIKKAS.

Myn' raazerny, dus vinnig aangeſard;
Zal door myn' wraak op u verdubbelen haar' ſmart,
En, ſmeltende onder één uw beider rampen, doelen
Om hem, by zyne pyn, ook de uwe te doen voelen.
Nu Statira, beſluit.

STATIRA.

'k Vrees niet in deezen ſtaat.
't Is door myn' dood alleen...

PERDIKKAS, *zynen ſabel trekkende; én de punt op Orondates borſt zettende.*

Neen; beter Orondaat.
'k Heb nu 't geheim ontdekt, om u van één te ſcheuren.
Sterf, trótſe, ſterf, u zal geen uitſtel meêr gebeuren,
En geef my weêr de ruſt, die gy my hebt ontroofd.

RÓXANE, *haare pook op Statiras boezem ſtellende.*

Hou ſtil! wat raazerny heeft u 't verſtand verdoofd?

Perdikkas, ſtaa, én gaa te raade met uw' zinnen,
Wat hartstógt allermeeſt behoorde op u te winnen.
Wat hebt gy liever, dat Prins Orondates leev',
Of dat ik Statira met één den doodſteek geev'!
Verkies.

ORONDATES, *tégens Perdikkas.*

Perdikkas, ach! wil Statira behoeden.
Ik zal daar naa die gunſt u met myn' dood vergoeden.

STATIRA, *tégens Róxane.*

Kohórtans Dóchter; kom, moord met ontzinden moed,
In Alexanders weeuw, Darius Gódlyk bloed.
Kom uwe raazerny tot barſtens toe vergrooten,
Prins Orondates hart in deeze borſt doorſtooten,
En, ons opóff'rende aan den Afgód van uw' haat,
Verbryzel 't outaar, én het beeld, dat daar op ſtaat.

ORONDATES, *tégens Róxane.*

Neen, wreedſte vyandin, kom hier uw' wraak volbréngen,
En 't bloed van Statira, door my te moorden, plengen.
Want wyl deez' ſchoone alleen in deezen boezem leeft,
Is 't billyk, dat gy haar daar in den doodſteek geeft.

RÓXANE, *zich voor Orondates ſtellende.*

Gy zult niet ſterven, neen; 'k zal uwen vyand ſtutten.

PERDIKKAS, *zich voor Statira ſtellende.*

En ik zal Statira voor uw geweld beſchutten.

STATIRA, *tégens Perdikkas.*

Hoe, meentge, dat ik voor een dienſt acht, 't geen gy doet?
Róxane is minder wreed, nu zy myn' heldt behoedt.
Myn deel, dat ſterven wil, bewaart gy in het leeven,
En had uw' ſabel haaſt ten boezem ingedreeven
Van 't lief gedeelte, dat my meeſt ter harte gaat.
Ik ſterf in Statira, én leef in Orondaat.
Door zyn gevaar was myn' verleegen ziel aan 't ſlaauwen,
Zo hem Róxane niet gerukt hadde uit uw' klaauwen,
En tegen mynen dood, zich door die gunſt, gekant.

ORONDATES, *tégens Róxane.*

En gy, ô Tygerin, vergeefs vleit zich uw' hand,

Dat

Dat zy een weg, tot myn' beſcherming, heeft gevonden.
'k Bén aan Perdikkas gunſt, niet aan uw' dienſt, verbonden;
Dewyl hy, aarzelende om na myn' dood te ſtaan,
Een deel behoedt, waar voor ik 't meeſte was begaan;
Daar uwe wreedheid, met me in 't leeven te bewaaren,
Myn' helft, die ſterven wil, poogt tegens dank te ſpaaren.

RÓXANE *tégens Orondates.*

Ik zal u evenwel, in weêrwil van die ſmaad,
Beſchutten voor geweld, én voor Perdikkas haat.

PERDIKKAS *tégens Statira.*

En ik zal, ſchoon gy 't vloekt, u moediglyk beſchermen,
En voor Róxanes ſtaal bevryden, met deeze armen.

RÓXANE.

Ik zie Perdikkas voor myn' tegenſtander aan.

PERDIKKAS.

Gy hebt myn vyandſchap ook op uw' hals gelaân,
En zult met alle uw' magt niet tegens my vermoogen.

ARBATES.

Ziet tóch elkand'ren aan, met meer bezaadigde oogen.
Uw onderling verſchil verſterkt des Vyands zy.

RÓXANE, *tégens Orondates.*

Prins, gaa van hier.

PERDIKKAS, *tégens Statira.*

Prinſſes, ontvlie haar' raazerny.

STATIRA.

Ontménſchte, zou dat vliên ons van den dood bevryden?

ORONDATES.

Een evengroot gevaar dreigt ons van wederzyden.

RÓXANE, *tégens Arbates.*

Gy, zórg dat ſtraks den Prins werd' veilig weggebragt.

STATIRA.

Róxane, keer 't geweld én woeden door uw magt,
Indien Perdikkas hem trouwloos'lyk wil beſpringen.

ORONDATES.

Perdikkas laat Mevrouw niet uit uw magt ontwringen.

RÓXANE.

'k Laat me Orondates niet ontgaan, zo lang ik leef.

PERDIKKAS.

En ik zal ſterven, eer ik Statira begeef.

ORONDATES.

Ik zweer, myn Koningin, nu ik u moet verlaaten,
Dat ik Róxane nooit ophouden zal te haaten,
En ſtérven, eer myn' min verzacht haar ongeval.

STATIRA.

En eer Perdikkas van myn' weêrmin roemen zal,
Zult ge in myn' graſſpelonk myn' droeve dood beweenen.

RÓXANE, *tégens Perdikkas.*

Dit tegenſtreeven zal u ſpatten voor de ſcheenen,
En rouwen, dat gy uw' belóften trouw'loos breekt,
Dus raazende na 't hart van Orondates ſteekt,
En, in uw' wuſte min te dol én onverduldig,
't Ontzag vertreedt, dat gy zyt aan myn ſcepter ſchuldig.

PERDIKKAS.

En u zal rouwen, dat ge uw' ſabel hebt gewét,
En op de waarde borſt van Statira gezét.

RÓXANE.

Verdeedig vry uw' lief, gebruik daar toe uw' krachten:
Ik zal haar evenwel nóch in uwe armen ſlagten,
En koelen, door een' ſtroom van haar vergooten bloed,
Den toomeloozen brand van myn gehoond gemoed,
Gelyk gy hebt getracht myn' Orondaat te moorden.

PERDIKKAS.

Ik zal hem dooden, ſchoon gy, door uw' ſcherpe woorden,
My dreigt. Spél uit myn oog, hoe ik van gramſchap blaak!

RÓXANE.

Verraader, vrees myn' ſtraf.

PERDIKKAS.

Verwaande, vrees myn' wraak.

Einde van het Dérde Bedryf.

VIER-

VIERDE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

ARBATES, RÓXANE, HÉZIONÉ.

ARBATES.

MEvrouw, 'k heb, op uw' laſt, de Grieken, én Barbaaren,
In volle wapenen, op 't voorhóf doen vergaâren.
Zy wénſchen welgemoed te ſterven in uw' dienſt.
Maar 'k vrees, niet zonder reên, men zal op 't onvoorzienſt
U overvallen. Gy hebt voor verraad te ſchroomen.
Perdikkas dreigt u met den mórgen op te komen.
Daar loopt een ſtraatgerucht, dat al zyn' aanhang in
De wapens ſtaat. Ik zórg, hy heeft niet goeds in 't zin.

RÓXANE.

Zyn' toeleg is miſſchien, om ſchielyk met hun allen,
Op 's vyands leger, in het donker, uit te vallen.
Maar, wyl hy heden niet ontzag, in myn gezigt,
Myn aanzien te vertreên, belófte en heldenplicht
Te ſchénden, én verwyfd zyn driften in te vólgen;
Staat my te duchten, dat hy, woedende, én verbólgen
Van minnenyver, én bezwalkende zyn' lóf,
My aan zal randen. Gaa, beſpie hem in zyn Hóf
Arbates, luiſter, wien hy voorheeft te beſpringen;
Maar doe myn' lyfwacht myn Paleis vooral omringen:
Beveel myn oorlógsvólk, dat ieder zich gereed
Op 't eerſte teeken houde, én kwyte zynen eed.
Zo leer' zyn trótſe moed zich voor myn wetten buigen,
Zo ſpatte zyn geweld én dreigement in duigen.
Geen Statira vall' hem ten deel in zulk een ſtaat.
Zo hecht de Liefde my aan 't hart van Orondaat.

TWÉDE TOONEEL.

RÓXANE, HÉZIONÉ.

RÓXANE.

ACh, myn' Hézioné! 'k zwem in een' zee van rampen!
Men dreigt van allen kant my fel aan boord te klampen.
Perdikkas in de Stad, de vyand voor den wal,
Beide even zeer op my gebeeten, én myn' val
Verhaaſtende. Ach! zo gy, ô Goôn, de gruuweldaaden
Der ménſchen ſtraft, wilt nu uw' toorne vry verzaaden.
Slagt myn' beleedigers tot zoening van myn' hoon,
Vult Babilonien met ſtapelen van doôn;
En, als gy 't aardryk ſplyt, én hén daar in doet zwelgen,
Laat dan uw donderkloot met één my ook verdelgen;
Dus zal, terwyl de ſtraf neêrbliksemt van uw' magt,
Róxane van geen ménſch ooit te onder zyn gebragt.

HÉZIONÉ.

Wat miſdaân deedt ge, om dus der Goden haat te wetten?

RÓXANE.

'k Verdien, dat zy me op 't wreedſt vermorz'len, én verpletten:
Maar 'k trooſt my, ſchoon ik wierd geſtikt in eigen bloed,
Die ſtraf te dulden, om een' misdaad, my zoo zoet.
Maar weet gy wel, waarom we ons vólk zo vroeg deên wekken?

HÉZIONÉ.

Ik zie niet, waar toe die voortvaarendheid wil ſtrekken.

RÓXANE.

Ik wil Perdikkas Hóf, met ſchrikkelyk allarm
Vermeeſt'ren; Statira doorſtooten in zyn' arm;
En met de zelfde hand, die nóch van 't bloed zal rooken,
Daar 'k 't hart meê heb van myn' Meêminnaares doorſtooken,
Haar Minnaar met één ſlag opóffren aan myn' wraak,
Twé hinderpaalen van myn' liefde, én zielsvermaak.
Dit ſchouwſpél zal de vlam van mynen haat verkoelen,

Myn

Myn borst door hunne dood verligtenis gevoelen;
En, als ik hén den geest zie geeven, zal de vreugd
My overstelpen, én doen sterven van geneugt.

HÉZIONÉ.

Hebt gy 't op Orondaat gemunt? waar wil dit énden!

RÓXANE.

Zou ik myn handen aan dat Gódlyk lichchaam schénden,
Ontménschte? Neen: veel eer 't staal door myn' eigen borst
Gedreeven, als het hart te kwetsen van dien Vórst.
Twé ófferhanden eischt myn' wraakzucht om te slagten,
Perdikkas heeft myn straf met Statira te wachten.
Maar Orondates, hoe verhard hy my verstoot,
Zal ik verdeedigen, al was 't zelfs met myn' dood.
Gaa heen, Hézioné, zég, dat myn hart moet breeken,
Zo ik dien trótsen niet voor 't laatst mag zien, én spreeken.
Indien hy 't u ontzegt, bén ik ten einde raads.
Vlei zyn' hartnekkigheid, stél u in myne plaats,
En zo de liefde ooit iets op uw gemoed kon winnen,
Zeg hem al wat men zegt, om zich te doen beminnen.
Maar, wat is de oorzaak, dat Arbates hier zo haast
Te rugge keert. Hy schynt ontsteld, én heel verbaasd.

DÉRDE TOONEEL.

ARBATES, RÓXANE, HÉZIONÉ.

ARBATES.

MEvrouw, myn' zórg was niet gegrond op lós vermoeden;
Uw vyand nadert, én is vreesselyk aan 't woeden.

RÓXANE.

Wat vyand? want de ramp, daar 'k door myn liefde in bén,
Is oorzaak dat ik all' myn vyanden niet kenn'.

ARBATES.

Het is Perdikkas, die, van minnenyd gedreeven,
Met zyne bénden, zich heeft herwaards aan begeeven,
Zy hebben uw Paleis rondom bezét; de poort

Wordt reeds vermeesterd, én de schildwacht legt vermoord.
Zy dringen aan; uw vólk, én Lyftrouwanten zetten
Zich wel ter weere, om hén den doorgang te beletten;
Maar rechten weinig uit; Perdikkas, wiens gezag,
En opperveldheerschap by 't krygsvólk veel vermag,
Geeft voor, dat hy niet komt, om iemands bloed te plengen;
Maar slechts om Orondaat, hun vyand, om te brengen.

RÓXANE.

Ach! ondersteun my! 'k voel, dat myne ziel dien slag
Niet zal weêrstaan; ik smelt in traanen én geklag;
En, eer myn lichchaam, door dien stórm, is neêrgeslagen,
Kan het de bui, die op komt dryven, niet verdraagen!
Laat my bezwyken, ach! weêrhoud my langer niet;
Myn lyf, gelyk myn' ziel, verdwynt in dit verdriet!
Ik sterf, Hézioné, ik stérf myn trouwe Arbates.

HÉZIONÉ.

Helaas!

ARBATES.

Mevrouw, schep moed.

RÓXANE.

Bescherm myn' Orondates.
Dit 's al wat ik begeer.

HÉZIONÉ.

O Goôn! zy geeft den geest
Van droefheid, én is meer voor Orondaat bevreesd,
Als voor zich zelve. Ik bén met haar verdriet bewoogen.

ARBATES.

'k Zie, dat zy weêr bekomt: zy opent staauw haare oogen.

RÓXANE.

Waar 's Orondates? Ach! Hézioné, zyt gy 't?
Waar 's Orondates? Is hy dood? Bén ik hem kwyt,
Of leeft hy nóch? Spreek op.

AR-

ARBATES.

Mevrouw, hy is in't leeven.

RÓXANE.

Zult gy dan draalen, tot zy hem den doodſteek geeven,
En 't onwaardeerlyk bloed verſtorten van dien Held?
Arbates, vólgme, kom, wy zullen met geweld
Dien Prins ontzetten, geef voort wapens, om te ſtryden;
't Gevaar eiſcht ſpoed.

ARBATES.

Mevrouw, wilt dat gevaar vermyden;
Zo lang gy kunt: want in zyn' dolle oploopendheid,
Zou die weêrſpannige u, met byſter onbeſcheid
Bejeegenen, én uw' grootachtbaarheid, én ſtaaten
Verſmaaden. Blyf, Mevrouw: gy mogt 'er 't leeven laaten.

RÓXANE.

Ik acht myn leeven niet, zo 'k ſlechts het leeven van
Myn Orondates, door myn' dood, verzeek'ren kan.
Maar ach! wat zal myn dood hem baaten? niets met allen:
Perdikkas zal hem in zyn' kerker overvallen,
Hy zal hem dooden. Ach! hoe wordt myn ziel beſtreên!
Wil ik hem liever in zyn' vryheid ſtellen? Neen.
Zoud ik zo waard een pand ontſlaan uit zyne banden,
Waar zou myn' liefde, als hy me ontvluchtte, dan belanden?
Maar zal 't my nutter zyn, goeds moeds, te lyden, dat
Ons beider vyand my ontroove zulk een' ſchat,
En zyn bloedgierigheid, met euv'len moed, vermoorde
Het eenigſt voorwerp, datme, in all' myn ramp, bekoorde
Dit leeven met verdriet te ſleepen? Neen; gaa heen
Arbates, leid hem hier terſtond, én vlieg met een
Na 't Néderhóf, om daar de vyanden te ſtuiten.
Men ſpann' de ketenen, óf dryfze weêr na buiten.
'k Zal Orondates hier verwachten.

AR-

ARBATES.

't Zal geſchiên,
Mevrouw; gy zult hem ſtraks hier in uw' Hófzaal zien.

VIERDE TOONEEL.

RÓXANE, HÉZIONÉ.

RÓXANE.

HEzioné, waar wil myn kiel in 't eind' belanden?
Ik vrees, zy zal in dit afgrys'lyk onweêr ſtranden:
Want deeze nieuwe ſtórm, opſteekende in myn' min,
Smyt my ten haven uit, én dieper t'zeewaards in.

HEZIONE.

Stel uw geruſt, Mevrouw; eer zullen uw' ſóldaaten,
Met onverſchrokken moed, voor u hun leeven laaten,
Als lyden, dat Tieran' Perdikkas, met geweld,
Den ſabel op de borſt van Orondates ſtelt.

RÓXANE.

Zy zyn te zwak, om all' zyn' bénden af te keeren;
Zyn' raazerny, zal, door dien tégenſtand, vermeeren.
Perdikkas, hoe ontaardt gy van uw' plicht én trouw,
Die gy verſchuldigd zyt aan Alexanders vrouw!
Hy heeft zyn onderdaan niet op dien tóp gedraagen,
Opdat hy naa zyn dood zyn' Weduw dus zou plaagen.

HEZIONE.

Uwe yd'le klagten ſtrooit gy vrucht'loos in den wind;
Hy 's voor uw' zuchten doof, én voor uw' traanen blind.
Gryp moed Mevrouw.

RÓXANE.

Die heeft myn' grootsheid nooit begeeven.
'k Vrees niet voor my, maar voor myn Orondates leeven.

HEZIONE.

Daar komt hy.

RÓXANE.

Hoe hem beſt ontmoet in deezen ſtaat?

VYFDE TOONEEL.

RÓXANE, ORONDATES, HEZIONE.

RÓXANE.

MYn droevig lót, wil dat wy ſcheiden, Orondaat.

ORONDATES.

'k Verlang daar na.

RÓXANE.

Ach! koſt ik ook daar na verlangen!
Myn' min verbiedt my zulks, zy houdt myn' wil gevangen:
En hoe gy my, zelfs in myn aangezigt verſmaadt,
Ik kan myn' liefde niet veranderen in haat.

ORONDATES.

Bemint ge my, Róxane; ontſlaa my uit uw' handen.

RÓXANE.

Wel aan, ik houde u niet ondankb're, én ſlaak uw' banden.
Gy zyt onwaardig, dat ik langer u beſcherm.
Gaa heen, ô wreede, én werp u in Perdikkas arm.
Hy dringt ter Hófpoorte in, én ſtórmt met all' zyn' krachten,
Om u, ten ófferhande, aan zyne wraak te ſlagten.
Hy zal niet ruſten, voor hy u heeft neêrgeveld.

ORONDATES.

'k Zal dat verdraagen met meer vreugd, dan uw geweld.

RÓXANE.

Vaar voort, hy zal op u myn' hoon, én zynen wreeken.

ORONDATES.

Nu, dreig me vry: myn moed én haat blyft onbezweeken.
Ik bén de dood getrooſt, wanneer ik, eenmaal vry,
Verbryzeld zie het juk van uwe dwinglandy:
En, ſchoon ik Statira dan nimmer zal genieten,
Zal myn' verhaaſte dood te minder my verdrieten;
Dewyl ik myn' Prinſſes niet zien zal in de magt
Eens meedeminnaars, die haar weêrmin vergt met kracht.

RÓXANE.

Zy blyft in zyn geweld; gy laat haar daar in ſteeken.

O.

ORONDATES.

Geef my myn' wapenen, ik zal haar boeijen breeken.

RÓXANE.

Zy zyn te ſterk; 't getal verdrukte uw magt, én moed.
Ach Orondates! ſpaar myn' traanen, én uw bloed.

ORONDATES.

Zult gy dan lyden, dat Perdikkas, voor uwe oogen,
My moorde, én 't zelfde ſtaal, uit myne borſt getoogen,
En nóch bepurperd met myn bloed, u drukke in 't hart?

RÓXANE.

Uw' dood alleen bezwaart me, én houdt myn' ziel benard;
Ja 'k vrees veel minder van Perdikkas hand te ſterven,
Dan uw gezigt, dat my zo waardig is, te derven.
Hézioné, gaa, haal zyn' wapens.

ZESDE TOONEEL.

RÓXANE, ORONDATES.

RÓXANE.

Waarom heeft
Myn' liefde, die alleen in uw' behouding leeft,
De magt niet, om uw lyf, zo ſchoon én welgeſchapen,
Met myne wénſchen meer te ſterken, dan uw wapen?

ORONDATES.

Een ongelukkige begeert die weldaad niet.
'k Haat zelfs den ſchyn van gunſt, die my daar in geſchied.
Schoon gy de onſterflykheid my door een' wénſch koſt geeven,
Ik zou de wreedſte dood verkiezen voor dat leeven.

RÓXANE.

Wierd u van Statira dat voordeel aangeboôn,
En mogt uw' min van haar verwerven zulk een loon;
Gy zoudt geen' hemelgaaf zo kóſtelyk waardeeren,
En min van 't Godendom, dan haar, die gunſt begeeren.
Een zalig oogenblik, dat ge in haar' arm verſleet,
Had met dien trooſt, nu lang verſmolten al uw leed:

Dat

Dat zoudtge boven 't heil van aarde, én hemel kiezen.
Maar 't is gedaan; gy zult nu Statira verliezen.

ORONDATES.

Neen, haar gedachtenis blyft vaſt in my geprent,
Zy laat me een merk, waar in myn ziel haar liefde kent.
Dat Gódlyk beeld zal niet, dan min, daar in beſluiten,
En dryven 't voorwerp van myn' haat daar eeuwig buiten.

RÓXANE.

Uw' ziel belooft vergeefs zich een volmaakte vreugd.
'k Zal om u waaren, én verſtooren dat geneugt.

ZÉVENDE TOONEEL.

HÉZIONÉ, *met de wapens van Orondates, ſchielyk uitkomende, én Arbates ziende naderen:* ARBATES, RÓXANE, ORONDATES.

HÉZIONÉ.

HElp hemel! zie myn hair van ſchrik te berge ryzen!

ARBATES.

Mevrouw, ik kom aan u myn' laatſten dienſt bewyzen;
Perdikkas wreede hand heeft dood'lyk my gewond,
'k Moet ſterven; maar gy zult eerſt hooren uit myn' mond,
Hoe 't muitgeſpan reeds uw Paleis heeft ingenomen.
Uw' lyfwacht keert hén in 't poortaal, om op te komen.
Ten waar' die tégenweer' het was met u gedaan.
Een hand vol vólks kan hun geweld niet lang weêrſtaan.
Verwacht geene uitkomſt, óf de hemel moet u helpen.
Verkloek u tegens 't lót. Ik gaa, om 't bloed te ſtelpen,
Dat uit myn' wonden, én doorkorvene ad'ren vliet,
En om u niet te zien in 't uiterſte verdriet.

ACHT-

ACHTSTE TOONEEL.

RÓXANE, ORONDATES, HÉZIONÉ.

RÓXANE.

O Onverwachte ſlag!

ORONDATES.

Dit klaagen kan niet baaten;
Waar toeft gy na, Róxane?

RÓXANE.

Ik kan u niet verlaaten,
Nóch hier behouden. Ach! balſtuurig lót! wat zal
Myn' ziel beſluiten, in dit deerlykſt ongeval?

ORONDATES.

Geef my myn' wapens.

RÓXANE.

Laat ik ze eerſt met myne traanen
Beſproeijen; gun, wyl ze u den weg tot ſterven baanen,
Dat ik, al beevende, u het harnas, tot een pand
Van myne trouwe liefde, aangeſpe met myn' hand.
Maar ach! zy weigert, én bezwykt in deeze plichten.
Hézioné, kom gy dat werk voor my verrichten.

HÉZIONÉ.

Mevrouw, genade, ik wénſch hier in te zyn verſchoond.

RÓXANE.

Met welk eene uitkomſt ook 't geval myn daad bekroont,
Zy worde niemand, dan Róxane, toegeſchreeven.
Indien hy blyft, de ſchuld is hem voor 't meeſt te geeven;
Vermits zyn moedigheid hem aanpreſt in 't gevaar:
Hy lydt de ſtraf, daar ik hem vrucht'loos voor bewaar.
Maar komt hy leevend door dat krygsgeweld gebroken,
En ziet zich ruſtig van Perdikkas hoon gewroken,
My, die hem wapende, behoort alleen deeze eer.
Kom, Orondates, neem uw' ſabel. Ach! hoe zeer
Bén ik ontſteld!

O-

ORONDATES.

Deez' daad, Róxane...

RÓXANE.

Wil vertrekken,
En zonder dat ik 't zie; 't zou my meêr pyn verwekken:
En pers my niet, dat ik myn afſcheid neem' met ſmart;
Ik voel, het is de laatſte, aan 't klóppen van myn hart.

ORONDATES.

Indien de Goden my...

RÓXANE.

Ga heen, verweer uw leeven,
En wil myn' traanen, én myn' zuchten vryheid geeven.

ORONDATES, *weg gaande.*

O Goôn! nu ik haar myn meêdoogen waerdig vind,
Gun haar myn' vriendſchap, wyl myn hart een and're mint.

NEGENDE TOONEEL.

RÓXANE, HÉZIONÉ.

RÓXANE.

DAar gaat die Held, om van een ſnoode hand te ſterven!
Hy ſcheidt voor eeuwig, dien 'k geen oogenblik kan derven,
De ziel myn's lichchaams, én myn's leevens liefſte luſt,
En 't lyf, helaas! blyft hier, beroofd van hoop én ruſt!
Hézioné, kom, laat ons vólgen, laat ons ſtreeven
Door ſpiets én ſabelen, om dat hoogwaarde leeven
Met kracht te redden, uit dat oorelógsgevaar.
Bréng zwaerd, bréng wapens aan. Ik zal...

HÉZIONÉ.

Mevrouw, bedaar.
Uw' hand zoude uwen moed, én hart verleegen laaten.
Wat kan een' vrouw in zulk een woede van ſóldaaten?

RÓXANE.

Het geen Róxane met haar' handen niet vermag,
Kan Alexanders Weeuw met koninglyk gezag.

HÉZIONÉ.

't Heeft uitgediend, ſints gy Perdikkas hebt verlooren;
En 't krygsvólk zal u in het ſtórmen zien nóch hooren.

RÓXANE.

Myn' tegenwoordigheid verſterkt myn vólk met moed.

HÉZIONÉ.

Dat legt getrappeld, én vertreeden in zyn bloed.

RÓXANE.

Ik zal dan ſneuvelen voor Orondates voeten.
Geef wapenen; ik wil myn luſt, én wanhoop boeten.
'k Voel, hoe de vreeze voor myn Held my 't hart door-
ſnydt,
Myn min...

HÉZIONÉ.

Mevrouw...

RÓXANE.

Indien zyn leeven ſchipbreuk lydt,
En ik nóch leef, zal ik my op Perdikkas wreeken,
Myn' medeminnaarés in zyn Paleis doorſteeken,
Hem zélfs opófferen aan zyn' verdiende ſtraf,
En rukken Statira, én hem, met my in 't graf.
Hézioné, kom voort: óf vreeſt gy voor uw leeven?
Wél aan, ik zal me alleen dan derwaards aan begeeven.

TIENDE TOONEEL.

PERDIKKAS, RÓXANE, HÉZIONÉ.

PERDIKKAS.

WAar heen, Róxane? 't is nu uit met uw gezag,
Uw' heerſchappy valt tot my over deezen dag.
Uw vólk legt neêrgehakt, én gy zyt myn'gevangen'.
'k Zal my nu wreeken, én gy zult uw' loon ontfangen.

RÓXANE.

Naa Orondatés dood, geef ik om 't ſterven niet,
En ſtoot met trótſen voet myn aanzien, én gebied.

PER-

PERDIKKAS.

Hy leeft; maar met een kleen gevólg van uw' trouwanten,
Zy zyn bezét. Vergeefs is al zyn tégenkanten.

RÓXANE.

Bedrieg u niet. Gy zyt geen meester, zo hy leeft.
Lafhartige, gy vreest zyn' sterken arm, gy beeft
Voor zyn' verstaalde vuist, én onverwonnen' krachten.
Gy sloopt uit blooheid wég, en dorst hem niet verwachten.
Uw hart krimpt in uw lyf voor 't allerminst' gevaar.
Aan zulk een krygsheld, als Perdikkas, valt het zwaar
En schrik'lyk, 't glinst'rend vuur dier oogen aan te schouwen
Myn zétel staat nóch vast. Ik durf myn hoop nóch bouwen
Op zulk een oorlógsman, voor wien het alles vreest.
Wy houden moed. Maar wat wil deeze, zo bedeesd?

ELFDE TOONEEL.

SOLDAAT, PERDIKKAS, ROXANE, HEZIONE.

SÓLDAAT.

En schrikkelyk gerucht, myn Heer, hólt langs de straaten.
Men mompelt van verraad. Een vliegend rót Sóldaaten
Streeft herwaarts aan, én rukt om vérre al, wat hen stuit.
De Burgery bezwykt. Men kan 't verward geluid
Niet onderscheiden, nóch voor wien men heeft te schroomen.
Hoe 't zy, myn Heer, zie toe, men dreigt u op te komen.

PERDIKKAS.

Ik zal hén tégenstaan, én zulk een muitery
Op 't vinnigst straffen.

SÓLDAAT.

't Schynt een' troep van 's Vyands zy.

PERDIKKAS.

Of vyand, óf verraad: men zal hunn' moedwil straffen;

En gy zult my hier naa zoo tróts niet tégenblaffen.

RÓXANE.

Gy dreigt me, én 't ongeval hangt zelfs u over 't hoofd!
Verraêr, gy hebt de zege u al te vroeg belooſd.
Prins Orondates zal nóch overwinnaar keeren,
En zien Róxane u in uw aangezigt braveeren.

PERDIKKAS.

Wy wachten 't af, én gaan om hén het ſpits te biên.

RÓXANE.

Wy, om den uitſlag van uw' dapperheid te zien.

Einde van het Vierde Bedryf.

VYFDE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

RÓXANE, HÉZIONÉ.

RÓXANE.

HOe! hier te ſterven, daar ik veiligſt dacht te leeven?

HÉZIONÉ.

Men ziet hén overal, als overwinnaars ſtreeven.

RÓXANE.

De vyand in de Stad?

HÉZIONÉ.

Hy is 'er meeſter van!
De kloekſte Hélden woên vooraan in een geſpan,
En rukkende, ſtraat op ſtraat neêr, met euv'len moede,
Verbaazen elk, door hun vervaerelyke woede.

RÓXANE.

Hoe zyn ze in ſtad geraakt?

HÉZIONÉ.

Weet dat Seleukus dank.
Hy heeft het ſpoor gebaand tot deezen overgangk,
En, zyn' ſtandaarden op de wallen doende planten,
Heeft, door deeze oorlógsleus, te ſchelms, van alle kanten
Den vyand toegewénkt, die, daar op voorrgepreſt,
En zyne ladderen fluks tégens onze veſt
Oprechtende, al te flaauw beſchermd én haaſt verlaaten
Van 't meeſte vólk, die ligt beklom met zyn' ſóldaaten.

RÓXANE.

Hoe onvoorzichtig, ach! werkt een verliefd gemoed!
Had ik Seleukus met wat béter hoop gevoed!
Maar 't is vergeefs, én veel te laat: hier helpt geen klaagen,
Men had dien muiter voort ter Stad uit moeten jaagen;
Dóch, ſchoon de ſpyt hem hier had dit verraad geraân,
Wat kon hy, buiten ons verſchil, én haat, beſtaan?

HÉZIONÉ.

't Is uit met ons! Nu zal Perdikkas niet beletten,
Dat zy u in 't Paleis doen luiſt'ren naar hunn' wetten;

De-

Dewyl Seleukus, met zyn' magt, zich heeft gevoegd
By onzen vyand. Nu zal Statira, vernoegd
Door onze neêrlaag, zich ten hemel zien verheffen.
En wy, vertreeden door de plaagen, die ons treffen,
Haar moeten danken voor 't ellendig overschót
Ons leevens, treurende in ons ongenadig lót.

RÓXANE.

Maar weet gy niet, hoe 't met Perdikkas staat geschooren?
Leeft hy Hézioné?

HÉZIONÉ.

Niets kon ik van hem hooren:
Ook zoud hy u geen hulp verstrekken in 't verdriet.

RÓXANE.

Ik bén, én blyf Róxane; én 't zy hy leeve, óf niet,
'k Blyf onveränderd in de rampen, die my drukken;
En durf, zo my de min verzelt, alle ongelukken
Uittarten, daar de Goôn, in hunn' verbólgenheên,
't Misdaadig ménschdom meê verbrys'len, én vertreên.
Waar wacht gy op, myn' ziel? wat weg staat u nóch open?
Zég Liefde, van wiens hand heb ik de dood te hoopen!
Indien 'er eenig goed voor my te ontfangen staat,
Maak, dat ik zulks alleen verkryg' van Orondaat.
Ach! mogt hy de eerste zyn, die my kwam onder de oogen!
Gy Hémel, voer hem hier, én wees met my bewoogen!
Maar wie komt daar? Ach! 't is dien ik het noodste zie,
En wiens afgryselyk gezigt ik vloek, en vlie.

TWEDE TOONEEL.

PERDIKKAS, *ondersteund van twé söldaaten*, RÓXANE, HÉZIONÉ.

PERDIKKAS.

Hoe! moest my Orondaat dan nóch den doodsteek geeven?
Moest die gehaate hand Perdikkas van het leeven

Be-

Berooven? Moet Róxane in eenen ſtroom van bloed
My ſmooren zien? Voort bréngt my wég.

RÓXANE.

Hoe dus verwoed,
Perdikkas? 't voegt u niet uw' Koningin te myden.
Staa ſtil, én laat ik my in uwen ramp verblyden.

PERDIKKAS.

Ontménſchte, ſchept gy dan behaagen in myn' ſmart?
Verheugt dit Treurſpel, én myn' dood uw gruuw'lyk hart?

RÓXANE.

Ja 'k groei daar in, én dank de Goden voor uw' wonden.

PERDIKKAS.

Geen onmeêdoogender gemoed is ooit gevonden!
En 't dunkt my vreemd, dat gy, ontaarde Dwing'landin,
Uw onverzett'lyk hart tot Orondates min
Koſt buigen. Maar 't gaat vaſt, die min is meêr te haaten
Van zo verwaaten' ziel, zo dol, én uitgelaaten,
Als d'allerwreedſte haat, én, ſtond hem 't kiezen vry,
Hy koos, voor uwe liefde, uw' haat, én raazerny.

RÓXANE.

Wel aan, nu 't Noodlót my die liefde heeft beſchooren,
En gy tot mynen haat, én affchrik zyt gebooren,
Zal myne hartstógt, niet verwiſſ'lende van ſtaat,
Hem kroonen met myn' min, u doemen tot myn' haat.

PERDIKKAS.

Dit ſtrekt my tot geen ſtraf, én doet my minder ſchaade,
Als hem uw' wreede min, én vleijende ongenade.
Maar voed de wraakzucht in uw hart, vaar voort te woên,
Geen van ons beide kunt gy ſmart nóch hinder doen.
Niets hebt gy over, nu u ieder heeft verlaaten,
Dan vruchtelooze min, én onvermoogend haaten.

RÓXANE.

Ik maatig my geen recht op uwe vryheid aan.
Uw overwinnaar weet, wat hem te doen zal ſtaan.
Gy hebt twémaal vergeefs hem na zyn' hals gedongen,

En eind'lyk met geweld in myn Paleis beſprongen;
En trouweloos, uw' min verméngende in 't belang
Des Ryks, myne Oppermagt, met openbaaren dwang;
Zo ſtout geſchonden, door myn lyfwacht heen gebroken,
Ten dérdemaal' hem, voor myn oog, na 't hart geſtoken.

PERDIKKAS.

Zég, dat ik u in hem vervólgde, én niets beſtond,
Of gy hadt zelv', voor my, gebouwd op zulk een' grond,
En voegde 't my, Róxane, uw bloedſpoor naa te treeden,
Gy leedt van my niet, óf ik heb 't van u geleeden.
Mishaagt u, dat gy my gelykt in deezen ſchyn,
Ik ſchuuw, én ſchrik nóch meêr, om u gelyk te zyn.

RÓXANE.

Wat misdaad recht ik aan, als Orondaat te minnen?

PERDIKKAS.

Wat ik, als Statira, met al myn hart én zinnen,
Te lieven? Maar, by al uw' bloedige euveldaân,
Hebt gy de ſchuld van myne, ook op uw' hals gelaân.

RÓXANE.

Ik wil geen deel aan de uwe, én heb ik my misgreepen;
De min, én Orondaat zal 't alles met zich ſleepen.

PERDIKKAS.

Zo draagt ook Statira de ſchuld van al myn leed.

RÓXANE,

Gy voelt vaſt, hoe de ſtraf u op de hielen treedt.

PERDIKKAS.

Gy zyt reeds meê gezéngd van 't vuur, daar wy in branden.
Zie toe, die vlam ſtaat u nóch feller aan te randen,
Als de eenigſte oorzaak van deez' ramp, én néderlaag.

RÓXANE.

De ſtraf, die eerſt u heeft vervólgd met deeze plaag,
Toont, wien men van ons tweên misdaadigſt heeft te heeten.

PERDIKKAS.

's Ryks bondgenootſchap was zo niet van één gereeten.

Hadt

Hadt ge Orondates voor Seleukus afgeſtaan.

RÓXANE.

Hadt gy hem, in myn Hóf, niet zoeken te verraân,
En met uw oorlógsvólk my op den hals gevallen,
De vyand ſtórmde nóch vergeefs op onze wallen.

PERDIKKAS.

Wel aan; ons beider liefde is dit rampzalig lót
Te wyten. 'k Voel den ſtam myn's leevens afgeknót.
Ik ly myn ſtraf, én gy hebt de uwe te verwachten.

RÓXANE.

Wy durven 's vyands woede, én raazerny verâchten.

PERDIKKAS.

Wy ſterven vrolyk, nu ge ons vólgen zult op 't ſpoor.

RÓXANE.

Ik zie myn' wraak, én ſtreef alle ongevallen door.
Dit ſchort 'er maar, om nóch myn' rampen te vermeêren,
Dat Statira my kome in myn gezigt trótſeeren.
Daar komt Seleukus aan, én leidt haar by de hand.
't Schynt, Hémel, Aarde, én Hél zyn tégens my gekant.

DERDE TOONEEL.

SELEUKUS, STATIRA, RÓXANE, HÉZIONÉ.

SELEUKUS, *tégens Statira.*

MEvrouw, Prins Orondaat zal aanſtonds herwaards komen.
'k Gelei u in dit Hóf, opdat gy, zonder ſchroomen
Voor ongemak, hier zoudt in ſtilte zyn. Gy zult
Hem kunnen wachten met meêr ruſt én meêr geduld.

STATIRA.

Het één, én 't ander Hóf is gruuw'lyk in myne oogen,
En komt myn' Vyandinne, óf Vyand my vertoogen.
Elk heeft het éven zeer beklad met moord, én bloed;
En wilt gy, dat ik hier verluſtig myn gemoed?

ROXANE, *tégens Statira.*

Verwonnen ziet gy my, myn' médeminnaareſſe,

Gy ziet me elendig, ô gelukkige Prinſſeſſe!
Hoe zeer ik echter ben van 't ongeluk vermand,
'k Laat u uw' minnaar niet: myn liefde blyft in ſtand.
Myn blaakend hart voelt al te diep de minneſchichten.
Roxane wykt u niet: zy zal, én kan niet zwichten,
Nóch leevend, laaten u 't bezit van Orondaat.
Wacht dan myn ſterven eerſt, én wil, in deezen ſtaat,
Uwe oogen, in myn' dood te aanſchouwen, nóch vernoegen,
Eer ge u by Orondaat, als Bruid, ten troon zult voegen.

STATIRA.

Ach! ſtaaken wy dien haat, zo ſchaadelyk voor 't ryk,
En laat ons Zuſters zyn, in naam én daad gelyk.

RÓXANE.

Zo lang de min hier woont, zal my uw' gunſt verveelen.
'k Haat uw' genégenheid, én kan myn hart niet deelen.
En, nu ik Orondaat, door 's Nootlóts wreed beſluit,
Voor eeuwig miſſen moet, bluſch ik myn leeven uit,
En overlevere, met ſpyt, in uwe handen,
Benevens hem, 't geruſt bezit van myne landen.
Maar, als gy hem nu met de waereld hebt in dwangk;
Zo weet my, ſtervende, zo groot een' wéldaad dank.

STATIRA.

't Viel my te duur, die vreugd met uwe dood te koopen,
Prinſſes; én zo myn' min geen and'ren grond van hoopen,
Als in uw ſterven heeft; ik ſtaa gewillig af,
En ik verkieze voor dat huwelyk myn graf.

RÓXANE.

Neen, neen; geniet in vreê myne overwonnen' ſtaaten,
En onzen minnaar, dien 'k u, door myn dood, wil laaten.

STATIRA.

'k Genoeg my met de helft; én, zyt gy nóch te raân,
Neem Orondaat, én my, in uwe vriendſchap aan.

RÓXANE.

Of liefde, óf dood: hier is geen midden in te kiezen.

En

En, wyl ik teffens moet myn' luſt, én hoop verliezen,
En myn' verkiezing wordt gedwongen tot het één,
Wil ik voor 't andere myn vrye keur alleen.
'k Zal hem van my ontſlaan; verblyd u in myn ſterven.
Zie daar, dit ſtaal zal u een veilig lót verwerven.

SELEUKUS.

'k Waag my voor u, Mevrouw...

RÓXANE.

Staa, nader my niet meer,
Of ik zou ligt op u beproeven myn geweer;
En dwing my niet u weêr te aanſchouwen voor myne oogen:
Ik ſchrik daar voor, én kan uw aanſchyn niet gedoogen.

STATIRA.

Ontzinde minnaarés, houd ſtil; wat hebt gy voor?

RÓXANE.

Ontwyk myn' raazerny: het moet 'er nu meê door.
Hoe? wilt gy dan, dat uw' meêminnaarés, vol rouwe,
U met uw' minnaar in zyn' hoogſte vreugd aanſchouwe?
En, door uw averechtſch meêdoogen, voel' de pyn,
En bitt're ſpyt, van op uw bruilóftsfeeſt te zyn?
En zich verbeelde dat doorſtraalend zielvermaaken,
Bekénd aan die in liefde, én minnenyver blaaken?
Is 't niet genoeg, dat zy 't met hartzeer weete, én vlie?
Wilt gy 't vermeêren, én haar dwingen, dat zy 't zie?
Neen, laat ons door de dood voorkomen...

VIERDE TOONEEL.

ORONDATES, RÓXANE, STATIRA, SELEUKUS, HÉZIONÉ.

ORONDATES. HOu, verwoede,
Laat lós dit ſtaal.

RÓ-

RÓXANE.

Helaas! kan ik, dus droef te moede,
Kan ik my zelve dan niet helpen aan een kant?
Moet de oorzaak van myn' dood, die hind'ren met zyn' hand?

ORONDATES.

Ik geef u weêr de gunſt, die 'k van u had ontfangen.
'k Acht u vol op betaald.

STATIRA.

Mevrouw, om myn verlangen
Te boeten, ſtaa my toe, dat myn vernoegd gezicht,
Aan myn' beminden Held, voldoe zyn' eerſten plicht.

RÓXANE.

Vergun my, dat ik ſterve, óf uit dit land mag vlieden.

ORONDATES.

Heel Grieken hoort u toe: gy kunt dat ryk gebieden,
En trekken, zo 't u luſt, ten eerſten derwaards heen.

RÓXANE.

Vaar wel, wreedaardige.

ORONDATES.

Men laat' haar niet alleen,
Trouwanten, vólgt; gy moet geſtaadig by haar blyven.

RÓXANE.

Geen nood: myn goed geluk zal eind'lyk boven dryven.
Nu, médedoogend Prins, gy zult my houden in
Het leeven; maar om ſteeds te ontruſten uwe min:
En, zo de minnedrift dit hart nooit wil begeeven,
Vergunn' my 't Godendom, dat 'k u mag overleeven;
Opdat, dewyl myn heil beſtaat in uw bederf,
Ik u zie ſterven vol elenden, eer ik ſterf.

VYFDE én laatſte TOONEEL.

ORONDATES, STATIRA, SELEUKUS.

ORONDATES.

PRincés, vergun myn' ziel, die eeuwig u zal minnen,

Dat

Dat zy de driften, én verrukking myner zinnen,
Niet uit te ſpreeken voor het ménſchelyk verſtand,
Door deeze kus uitdrukke op uwe ſchoone hand.

STATIRA.

Myn hart ſchynt u verlóf te geeven, door myn zwygen,
En myne ontſteldheid u die gunſt te doen verkrygen.
Rys op: uw' nédrigheid, myn Prins, maakt my be-
ſchaamd.

ORONDATES.

Staa toe, Mevrouw, dat ik Seleukus, zo 't betaamt,
Bejégene, én my mag van myne plichten kwyten.
Wy hebben ons geluk zyn' wapens dank te wyten.
Grootdaadig Prins, wiens moed Held Alexanders ſpoor
Zo lóffelyk naſtreeft, én der Prinſſen gunſt, die voor
De zaak der Koningin, zich in het veld begaven,
U overwaardig toont, gy opent ons de haven
Der zeege én hebt door uw' gevreeſden arm, behoed
Het deerlyk overſchót van 't Koninglyke bloed
Van Perſen, daar 't gewéld zyn' luſten meê wou boeten.
Laat my u, voor die daad, bedanken, aan uw' voeten.

SELEUKUS.

Verſchoon my, Prins.

ORONDATES.

Staa toe dan, dat myn arm verricht
In u te omhelzen, tot erkéntenis, den plicht
Van myne tong, die hier moet in gebreke blyven.

SELEUKUS.

Het grootſte deel is aan uw' krygsdeugd toe te ſchryven;
Uw médeminnaar week reeds voor uw' oorlogsmoed.

ORONDATES.

U komt de lóf: gy hebt onze ondergang verhoed.

SELEUKUS.

Ik wil myn deel in zo doorluchtige oorlógszeege
Niet weig'ren.

O-

ORONDATES.

Dat men tóch dat deel zo naauw niet weege;
Ontfang myn hart; het blyft voor eeuwig in uw' ſchuld.

SELEUKUS.

Gy vérgt uw liefde, Prins, een al te lang geduld;
Wyl onze zeege ſchynt haar zeege te bereijen.

ORONDATES, *tégens Statira.*

Myn' ziel miſtrouwt zich zelv', hoe zeer zy zich durft vleijen,
En, neêrgeſlagen door dat góddelyk ontzag,
Blyft in haare ootmoed, ſchoon zy 't alles hoopen mag.

STATIRA.

Spreek Orondates.

ORONDATES.

'k Wénſch te ſpreeken door myne oogen.
Laat myne liefde in 't eind verwekken uw meêdoogen.
Myn médeminnaar, die, met overdwaalſch geweld,
Na uw' bezitting dong, legt door myn ſtaal geveld;
En niemand kan voortaan zich tégens my verzetten
Als gy alleen, om uw genót my te beletten.
Mishaagt myn' liefde u niet, bekroonze met uw' min,
En gun, naa zoo veel leeds, my zulk een ſchoon gewin.

STATIRA.

Prins Orondates trouw heerſcht over myn' gedachten.
Wy willen toonen, hoe wy uwe deugden achten.
Gy zyt het, wien myn' ziel geheelyk toebehoort.

ORONDATES.

Ik kén geen rampen meer naa dat gewénſchte woord,
En al des waerelds heil moet voor het myne wyken.
'k Verácht daar by 't bezit der Perſiaanſche ryken.
De Koningryken in deeze oorlóg overmand,
Geef ik te deelen, Prins, aan uwe ſtrydb're hand.

SELEUKUS.

't Komt Orondates toe.

O-

ORONDATES.

Al wat my toe mag komen,
Draag ik u op. Het werde in gunſt van u genomen.
En, my met Statira vernoegende op den troon
Van myn' Voorouderen, ſtreef ik voorby de Goôn.

STATIRA.

'k Bezit het al in u.

ORONDATES.

Kom, gaan we, om onze leden
Te ontwapenen, én naa zo veel' rampzalighéden,
Ons ov'rig leeven te voleindigen met vreugd.

SELEUKUS.

De Hémel kroont de liefde, als ze is gegrond op deugd.

Einde van het Vyfde, én laatſte Bedryf.

1121139